

كورته چيروك - ۱

خه زينه ي

شاراوه

منتدى اقرأ الثقافى

www.iqra.ahlamontada.com

زه كهر يا ئولاشلى

بۆدابه زاندىنى جۆرمها كتيب: سردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پدراي دانلود كتايهاى مختلف مراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

خه زینه‌ی شاراوه

زه که ریا نولاشلی

کورتە چیرۆک - ۱ خەزینەى شاراوە

نامادەکردنى: زەكەریا ئولاشلى
وەرگىزپانى: دەستەى وەرگىزپانى دەزگای چاپ و پەخشى كانى عىرفان
چاپى يەكەم: مارت - ۲۰۱۴
لە بەرپۆبەرايەتى گشتى كىتەبخانە گشتىيەكان ژمارەى سپاردنى (۲۴۴) ى
سالى (۲۰۱۴) ى پىدراوە
تيراژ: ۳۰۰۰

شونى چاپ

Neşe Matbaacılık - İstanbul - TURKEY
+90 212 886 83 30
www.nesematbaacilik.com

هەموو مافىكى لەبەرگرتنەوه و بلاوکردنەوهى پارێزراوه.

Copyright © Irfan Publishing 2014

دەزگای چاپ و پەخشى كانى عىرفان
www.irfanpublishing.com

گوندى ئىنگىلىزى خانوى ژمارە ۹ / ھەولير
+964 (0) 750 713 80 00

ناوهرۆك

میرووله

۱

قهرز

۶

کراس

۱۰

قسه ی نابه جی

۲۰

۲۶

حه مال

۳۰

سه فہری حہج

۳۴

ہہ ژار و دہولہ مہند

۳۹

گہشت

۴۶

دزی

۵۰

ژیری

۵۴

دووشك

۶۰

به خشندهیی

٦٦

جه ژنانه

٧٠

خاوينترين

٧٤

هه والی که له شیره که

٨٢

مار و لیبوردیهی

مېروولە

ئەو موسولمانانەى كە لە چەندىن شويىنى جياوازى دىئاو
هاتبوون، لە كۆتايى تەواو كەردنى فەريزەى حەجدا بوون. حاجىيەكان
پۆل پۆل دەگەراندەو بۆ ولاتەكانى خۆيان. شيركۆ و ئارام كە دوو
هاورپىي خوشەويستى يەكتەر بوون، بۆ دواجار تەوافى كەعبەيان كەرد.
شيركۆ پاش تەواو كەردنى نزاكەى ھەستايە سەرپىي و تەماشايەكى
چواردەورى خۆى كەرد، بەلام چاوى بە ئارامى ھاورپىي نەكەوت.
لەناكاو بينى وا ھاورپىكەى لە كەنارىكدا دانىشتوو و بەكۆل
نزاكەت و لە خواى گەورە دەپاريتەو. بۆيە بەدلخوشىيەو بەرەو
پرووى ھاورپىكەى رۆيشت و پىي وت:

- دوعات بۆ منيش كەرد؟

- تۆ بلىي بۆم نەكەردىت؟! داواكارم خواى گەورە حەجەكەى
لى قبول كەردىن.

شيركۆ:

- دەى با بېرۆين بۆ شت كېرىن، دەبىت بەيانى زوو بگەپپىنەۋە.

ئارام بەدلگىرانييەۋە ئاۋرى دايمەۋە بۇ كەمبەى پىرۋوز و وتى:

- بەراستى دوور كەۋتنەۋە لىت ئەستەم و گرانە.

شېركۋ وتى واىە راست دەكەيت ھاۋرى ئازىزم. ئىتر قۇلى كەد
بە قۇلى ئارامدا و بەناۋ قەربالغىيەكەدا رۋىشتن بۆ شت كېرىن.

نارام که مینک خواردن و هه نډیک شت و مه کی به دیاری کری.
 نیتر کاتیک که خه ریک بوو له بازار کاریان ته واد دهبوو و ده گه رانه وه،
 گویند ریژده که ی بیرکه و ته وه. نیتر نالیک و کای بو گویند ریژده که شی
 کری. بهم شیویه تا ده مه و نیواره سه رجه م ناماده کارییه کانیان
 ته واد کرد و نوشتن.

بۇ رۆژى دواتر كاروانه كه له بهرهبه ياندا كهوته پى. دواى پرېنى
رېيه كى دوور و درېژ، گه يشتنه شوئىك و بهمه بهستى پشودان
لاياندا. نارام كهل و پهله كانى له پشتى گوئدرېژه كهى كردهوه.

پاشان دهستى كرد به گوئىيه كه دا بۇ شهوى ئاليك بۇ
گوئدرېژه كهى ده بهيتت. له ناكاو ههستى كرد چهند شتيك به سه
دهستيدا ده پۆن و سهرده كهون. ئيتير سهى گوئىيه كهى كردهوه و
كۆمه له ميروولهيه كى بينى. كه ميك وهستا و به بينى نهو ميرووه
بهسته زمانانه دۆش داما. نهوه بو سهى ميرووله كانى ده كرد و
بىرى له وهده كردهوه كه چۆن رزگاريان بكات. بهمه زۆر دلگران
بوو. دهوت. "ئهى خوايه گيان ئىسته من چى بكم؟ باشه نه مانه
چۆن هاتوونه ته ناو شه گوئىيه وه. وا دياره شه بهسته زمانانه له
مه كه وه هيناوه." دواتر گوئدرېژه كهى دهستى كرد به ئاليك خواردن
و خويشى نهو شتومه كانى كو كردهوه كه داىگرتبون.

كاتيك شيركو هاورپكهى به مجوره بينى پرسى:

- كاروانه كه پاش دوو كاترمىرى دى بهرېده كهوتت، ئيتير شه
پهله به لهت له چيهه؟ يان نهو هتا زۆر بىرى ماله وه ده كهيت؟

- نه خير، له بيرته له بازار ئاليكم بۇ گوئدرېژه كهى كرى؟

- بهلى له بيرمه.

- ميروولهى تېچووه. دهيت بيانبه مه وه بۇ شاره كهى خويان.

- ده گه پيسته وه؟

- بهلى.

- هاورپى نازىزم چ پيويست به وه دهكات نهو ريگه دوور و درېژه
بگريسته وه بهر، وهه ليژه بهره لايان بكهو تهواو.

ئارام وتى:

- شتى وا نايىت، ئەو مىروولە دامالانەم لە شارەكەى خۇيان
كردووه. با مافيان لەسەرم نەمىيىت. تۆ خەمى منت نەيىت،
بەشەويش ناوەستم و ھەرچۆنىك يىت پىتان دەگەمەوه.

شىركۆ نەيتوانى ئارامى ھاوپىي لەم بىريارەى پاشگەز بکاتەوه.
نيتەر دواى ئەوەى گوئدرىژەكەى تىرى خوارد، بە ناو بىيابانە لمين و
گەرمەكەدا بەرەو مەككە کەوتەوه پى.

شىركۆ ئارامى بەپىکرد و پىي وت کە ئاگادارى خۆى يىت.
پاشان زۆر سوپاسى خواى گەورەشى کرد لەسەر ئەو ھاوپىي باشەى
کە پىي بەخشيوه. چونکە ئارام ئامادە بوو ئەو ھەموو پىنگا دوورە
بىپىتەوه و درەنگ بگاتە مالەوه، ئەوەش تەنھا لەبەر ئازارنەدانى
ئەو مىروولە بەستەزمانانە.

قەرز

رۇژىك لە رۇژان خەلىفە ھارونە رەشىد، لەپاش نوژى بەيانی نەسپەكەى نامادەكرد و رۇيشتە دەرەوہى شار. بەنياز بوو كەمىك بەناو باخە پەر جوانىيەكانى شاردە بگەرپىت و لە نزيكىشەوہ چاوى بە ژيانى خەلكەكە بكەوئت.

قەسەى لەگەل زۆربەى نەو كەسانەدا دەرکرد كە لە رىنگا پىنى دەرگەيشتن و دەيدواندن. گوئى بۇ كىشەكانيان دەرگرت و ھەولئى دەدا بۇيان چارەسەر بكات. ھارونە رەشىد رىنگەيەكى زۆرى بېرى و زۆر لە شار دوور كەوتەوہ. لە دەروازەى گوندىكدا لاوئىكى بىنى كە لە باخىكدا خەرىكى كەر و فرمان بوو. لاوہكە خەرىكى ھەلكەندى بىرى ناو بوو و بە سىمايدا دياربوو كە بە ژيانى خوى قايلە و دلئى خوشە.

ھارونە رەشىد لە نەسپەكەى دابەزى و لە بىرەكە نزيك بووہوہ و سلاوى لە لاوہكە كرد و وتى:

- ماندوو نەبىت.

گەنجەكە دەستى لە كارەكەى ھەلگرت و تەماشايەكى رىبوارەكەى كرد و وتى:

- زۆر سوپاس. خواى گەورە لىت پازى بىت.

- دەبىنم بە جۇش و خرۇشىكى زۆرەوہ كار دەرەيت.

لاوهكەش وەك رېژېك بۇ رېبوارەكە لە بېرەكە هاتە دەرەو و
فەرمووی لێكردە ژوورەو. پاشان كە بەسەر پلیكانەكاندا چوونە
سەرەو وتی:

- بەراستی كاركردن مرووف دلخۆش دەكات. نینجا ئەگەر
پۆزیهی كە لەلایشی دەست بكەوت، ئەو زیاتر دلخۆش دەبێت.

هارونە رەشید وەلامی گەنجەكە بەدل بوو. بۆیە لێی پرسى:

- باشە بۆچی بێر لێدەدەیت؟

لاوی خاوەن مالى گۆزە ناوەكەى تەنیشتی هەلگرت و پەرداخێك
ناوی سارد و كەلەتەزێنى پرکرد و فەرمووی لە میوانەكە كرد.
پاشان لە وەلامدا وتی:

- ئەگەر لەماوەى سێ رۆژدا بگەم بە ئاو، ئەوا دە پارچە ئالتون
وەردەگرم. نیدی بەم پارهیە دەتوانم قەرزەكانم بدەمەو و هاریكاری
كەسێكى تریش بكەم، خو ئەگەر كەسێك قەرزیشی پێیست بوو
ئەوا دیدەمى.

هارونە رەشید هیچ لە قسەى لاوەكە تێنەگەشت. بۆیە داواى
لێكرد بۆی روون بكاتەو.

- ئەو پارهیەى كە بە هەلكەندنى ئەم بېرە وەریدەگرم دەيكەم
بە دوو بەشەو. نیوێ دەدەم بە دایك و باوكم و نیوێكەى تریشى بۆ
خاووخێزانم بەكاردهێنم. بەهەمان شێو كە منیش بەسالدا چووم،
ئەو كاتە منداڵەكانم یارمەتى من دەدەنەو.

- باشە، بەلام نایا تو قەرزارى دایك و باوكیت؟

گەنجەكە لە ناخەو وەلامی دایەو و وتی:

- نایا لەم سەر زەوییەدا كەس هەیه قەرزى دایك و باوكى لەسەر

نەبىت؟ ئەوان ھەر لە كاتى لەدايك بوونمەو بەدەورمەو بوون و بى
گوڭدانە شەو و پۇژ و سەرما و گەرما، ھەرچىيەكم ويستىت بۆيان
جىيەجى كر دووم. جگە لەوەش دواى ئەم ھەموو سائە لە ئەرك و
ماندوو بوون لە گەلما، لىم جيانە بوونەو تەو كە كارىكم دۆزىيەو.
ئىتر چۆن چاكەى ئەوانم لەبىر دەكم. جا مەبەستم لە دانەودى
قەرزەكانم ئەمانە بوو. ھەر وەھا بۆ مندا لەكانىشى خەرجەكم تەو كە
لە كاتى پىرىمدا ئەوانىش جوان ھەلسوكەتم لە گەل بكەن. ھەر
لەبەر ئەمانەيە كە خۆشىيەكى زۆر لە كار كردن وەردەگرم.

ھارونە رەشىد:

- باشە، ئەمانە لە كوڭو ھەرىوت؟

- لە دىنە كەمەو. خاى گەورە دەفەرموت گونرايەلى
دايك و باوكتان بكەن و بە شەفەقەتەو بۆيان بروانن، ھەر وەھا
مندا لەكانىشتان پشتگوئى مەخەن.

ھارونە رەشىد مۆلەتى لە گەنجە كە خواست و سوارى ئەسپەكەى
بوو و پۇشت. گەنجەكەش دابەزىيەو ناو بىرەكە. پاشان ھارونە
رەشىد بە دلخۆشىيەو گەيشتە شار و لەبەر خۆيەو دىوت "ھەتاكو
كۆمەلە كەسانىكى لەم جۆرە لە ولاتدا ھەبن، ئەوا مىللەت ناخۆشى
بەخۆيەو نابىنىت و بە خۆشى و شادى دەئى."

كراس

جارىڭيان پاشاى ولات لەبەردەم پەنجەرەى ژوورەكەى خۇيدا
دانىشتىبوو و تەماشائى دەريائى دەکرد. لە كەنار دەريائى پشت باخچە
پەرته‌قالە‌كانەوہ خىزانىكى بىنى يارىيان لە گەل منداڵە‌كانيان دەکرد.
پاشا ھىندە لەو دىمەنەدا رۆچووبوو تەنانەت ناگائى لە ھاتنە
ژوورەوہى خزمە‌تكارەكەى نەبوو.

دواتر خزمە‌تكارەكەى كەمىڭكى تر لىي نزيك بووہوہ و وتى:

- گەورەم خواردن نامادىيە.

پاشا ئاوپرى داىيەوہ. خەم و پەژارەيەكى زۆر بە رۆخسارىيەوہ ديار
بوو. ئىتر بەھىواشى و لەسەرخۆ بەرەو ژوورى نانخواردن بەرىڭكەوت.
كە رۆيشتە ژوورەوہ ھەموو وەزىرەكان لەبەرى ھەستانەوہ. پاشا
بەر لەوہى دابىشيت كەمىڭ تەماشائى ئەو خواردنانەى كرد كە
سەرمىزەكەيان پى پازىندرابووہوہ.

دواتر، فەرمووى لىڭردن و پىي وتن كە دەست بكن بە نان
خواردن.

ئىنجا خزمە‌تكارىڭ ھاتە لائى پاشا و ناوى بىست جۆر شۆرباى
بۆ ژمارد. پاشا رەوى گرژبوو و ئارەزووى خواردنى نەبوو. بۆيە
خۆى ھىچى بەدل نەبوو و سەرۆكى چىشتلىنەرەكانى سەرىشك
كرد لەوہى بەدلى خۆى شۆربايەكى بۆ دابىت.

دياربوو كە ئەو چەندىن مانگە پاشا گىرۆدەى كىشەيەكە. بەلام

جگه له سەرۆك وهزيران لای كەس نەیدركاندبوو. بۆ رۆژيکيش
چييه لهو ماوهيهدا رۆخساری پاشا پيکهيني بهخۆيهوه نەيينی
بوو. بۆ خۆی خەمبار خەمبار به کۆشکهکەيدا دەهات و دەچوو.
نەردەلانی سەرۆك وهزيران به پاشای وت:

- پاشام نەمەرۆ تەندروستيت چۆنە؟ دەرمان و رێنمايهکانی
پزیشکهکەي پيشوو کاریگەرييان هەبوو؟

وهزير ئەمانەي پرسى، بەلام پاشا به رۆخساریدا دیاربوو كە
سوودی له دەرمانەکان نەيينی بوو. چونکە دەم و چاوی تەواو
لاواز ببوو و زەرد هەلگەرايوو. ئەمەندە بيزاربوو شەری له گەڵ
سيپەرەکەي خۆشيدا دەکرد.

پاشا کەوچکەکەي برد بۆشۆرپاکە و بەرلهوهی بيبات بۆ دەمی
به وهزیری وت:

- ئەمسال ناوی رۆوبار و دەریاچەکان کەمی کردووه، تۆ بلیی
ئەمسال وشکە سالی يیت؟

- نەخیر گەرەم.

- باشە ئەي له عەمباری کۆشکدا دانەوێڵەي پيويست هەيه؟

- دلگران مەبن گەرەم، عەمبارەکانمان پرن.

پاشا پيش ئەوهی دەست بکات به نانخواردن ئەو کۆمەڵە پرسيارەي
کە چەندین رۆژ بوو ميشکی پييانەوه سەرقال ببوو له نەردەلانی
سەرۆك وهزیرانی پرسى.

هەموو وەلامەکانيش ئەرێنی بوون، بەلام دلتنەگييهکەي
نەرەوييهوه بۆيه وتی:

- هيشتا هەر چيژ له خواردن نابینم، باشە تاکەي من ئاوا به

دلگرانی دەمینمەوه؟

سەرۆك وهزيران پاش كەمىك بىركردنەوه وتى:

- پاشام من كەسكى زانا دەنام. با بنىرم بەدوايدا يىت بۆ ئىره،
بە دلنيايهوه چارهيهكت بۆ دەدۆزىتەوه.

پاشان ناردیان بەدوايدا و بۆ رۆژى دواتر پياوه زاناکە لە کاتى
چىشتەنگاودا ھاتە لای پاشا و دواى ئەوێ بە جوانى گۆلى بۆ
كىشەکانى گرت، پى وت:

- پاشام سوپاس بۆ خوا تەندروستىتان لە جى خۆيەتى. با
بىينه سەر چارهسەرى دلتنەگىيەكەتان. من دەلیم ئەگەر كراسى
يەككە لەبەر بکەن كە هىچ دلگرانيه كى نەيىت ئەوا ئىوہش لە
دلگرانيه كەتان رزگارتان دەيىت. نىنجا پياوى زانا و دنيايدە
هيوای تەندورستىيەكى باشى بۆ پاشا خواست و كۆشكى بەجىھىشت.

پاشا دەم و چاوى گەشايەوه. چونكە لە كۆتاييدا دەرمانى
نەخۆشىيەكەى دۆزىيەوه. چارهسەرەكەش ھەتا بلێى ئاسان بوو،
چونكە دلنيا بوو ئەوێ كە بەناسانى كراسى كەسكى بىخەمى
دەست دەكەويىت. پاشا تەماشايەكى ئەردەلانى سەرۆك وهزيرانى كرد
و وتى:

- ئادەى سەرۆك وهزيران، ئەگەر تۆ هىچ كىشەيەكت نىيە و
خەمبار نىت، ئەو كراسەتم بەدەرى با لەم ھەموو دەرد و مەينەتيە
رزگارم يىت.

سەرۆك وهزيران لەبەردەم ئەم داواكارىيەى پاشادا سەرى داخست و
بۆ ماويەك بىدەنگ بوو. پاشان كەوتە باسكردنى كىشەکانى خۆى
بۆ پاشا، كە چۆن خىزانەكەى توشى نەخۆشى بوو و كۆرەكەشى

رۇيشتۇرۇپ مالى جېيىشتۇرۇپ. پاشاش بەجوانى گۈرۈى بۇ سەرۋىك
وەزىرانە خۇشەويىستەكەى راگرتىبوو. پاشان پىيى وت:

- نەردەلان مەنىش وامدەزانى تۆ ھىچ كىشە و دەردىكت نىە. نەم
ھەموو دەرد و ناخۇشيانە چىيە توشىت بووہ؟!

وەزىر سەرى داخست و بىدەنگ بوو. ديسان پاشا وتى:

- نەردەلان كەواتە خۇت نامادە بىكە. با بە يەكەوہ بەناو شاردا
بىگەرپىن و كەسىكى بى خەم بدۇزىنەوہ و لەم دەردە رىزگارمان
بىيىت.

نيتىر نەوہبوو ھەردووكيان پۇشاكى مىرىى ناو كۇشكىان لاىرد و
وہكو خەللىكى ناسايى خۇيان گۈرۈى و بى نەوہى كەس بىانىنىيىت
لە كۇشك چوونە دەردەوہ. تاكو دەمەو نىۋارە بست بە بستى نەو شارە
گەرەن. بەلام كەسىكى بىخەمى لەو شىۋەيەيان دەست نەكەوت. ھەر
لە گەنجەوہ تا پىر لە ھەزارەوہ تا دەلەمەند، ھەريەكەو كىشەيەكى
ھەبوو. كاتىك پاشا چارى نەما و كەسى دەست نەكەوت، كەوتە
بىر كەرنەوہيەكى قولەوہ. تەماشاي رىنگاي دەردەوہى شارى كەرد.
پاشان قوللى نەردەلانى گرت و وتى:

- نايىت لەم كارەمان پاشگەزىينەوہ. با خىرا دوو نەسپ بىكرپىن
و ھەرچى شاخ و دۆلى نەم ولاتەيە بىگەرپىن. تۆ بلىنى كەسىكمان
دەست نەكەوت.

رۇژى دواتر دەستيان كەرد بە جىنەجىن كەردنى پلانەكەيان و بە
دريژايى نەو رۇژە لە گەرەندابوون. دواتر لايدانايە لاي تاشىكى
بىچووك و شەويان لەوئى بەسەربەرد. بۇ بەياني رۇژى دواتر خاوەن
ناشەكە قاوہلتييەكى سادەى بۇ نامادەكەردن. ھەموو پىكەوہ لەسەر
خاوەنكە دانىشتن. دواتر پاشا ھۇكارى ھاتنەكەياني ناشىكرا كەرد

و وتى:

- بەدوای كەسنىڭدا دەگەرپىن كە ھىچ خەمنىكى نەبىت. ئىو
لەم ناوە كەسى وا شك نابەن؟

خاۋەن ناشەكە پەرداخىك شىرى بۇ سەرۈك وەزىران تىنكرد و
وتى:

- بەلى، كەسنىكى وا شك دەبەم. شوانى گۈندەكەمان كەسنىكى
زۆر بى خەم و پەژارەيە.

پاشا خەرىك بوو لەخۇشىدا بفرېت، لەدلى خۇيدا وتى: "لە
كۇتايىدا ئەو كەسەى بەدوایدا دەگەرپام دۆزىمەۋە."

- لەكوى دەتوانىن بىيىنىن؟

- زۆر دور نىيە. بۇخۇى لەو ناوە خەرىكى لەۋەپاندنى
مەرەكانىيەتى.

پاشا و سەرۈك وەزىران خۇيان نامادە كرد و كەۋتەپرى. پاش
كەمىك گۈرپان لە دەنگى شىمالىك بوو. پاشا لە خۇشياندا خەرىك
بوو بالى دەگرت.

- ئەۋە شۋانەكەى خۇمانە، تەماشاشا چەند دلخۇشە، نەۋەتا
بۇخۇى شىمال لىدەدا.

نەردەلانىش زۆر بەمە دل خۇش بوو. چونكە دۋاجار دەرمانى
دەردى پاشايان دۆزىيەۋە.

ئىتر بەناۋ دارەكاندا رۋىشتن و گەيشتنە دەشتايىيەكە و لە
ژىر دارگۈرۈكەىكە بە شۋانەكە گەيشتن كە خەرىكى شىمال ژەنىن
بوو. كەچى لەناكاۋ ھەردۈكىيان توشى سەرسۈرمان بوون. چونكە
شۋانەكە كراسى لەبەردا نەبوو.

لهوكتهدا پاشا بیری له دهرمانی دهردهکهی خوئی دهکردهوه و
وتی تازه کار له کار ترازه. چوئن دهیئت نهم شوانه کراسی لهبهردا
نهییئت و دل خوشیش بیئت. پاشا به ناویمیدییهوه له نهسپهکهی
دابهزی و سلاوی له شوانهکه کرد و لهپاش کهمیگ گفتوگوکردن،
پاشا مهبهستی هاتنهکهیانی بو باسکرد و وتی:

- ئىچمە ھاتىبىيىن كراسەكەت بىيەين.

شوانەكە:

- پۇڭلىك لەمەوبەر بھاتتايە دەمدانى.

سەرۆك ۋەزيران:

چييه نايا له گهڻ هه موو كه سيځدا بهو شيويه چا كه ده كهيت؟
شوانه كه زاني كه به كه م تهماشاي ده كن. بويه خوي تيك نه داو
وتي:

- سوپاس بو خوا بږيوي ژيانم به له وهراندني نهم مهرانه پيدا
ده كم. زور له ژياني خوشم بي سكالام. نه شي مال و كيلگه و
مهر و مالاتي خوشم نه ييت. به لام نه وه نيهه كارنكم ههيه لي
بهرپرسيارم.

- هيچ درد و خه ميكت نيهه؟

شوانه كه كه ميكت تهماشاي روخساري سهروك وه زيواني كرد و
پيكني.

كس ههيه كيشه و په ژاردې نه ييت؟ كا كه گيان نيمه له دنيا دا
ده ژين نه وه كه به هه شت. به لام هه ولده دم به يارمه تيداني كه ساني
تر هه موو خه م و خه فته كانم له بير بكه م. هيچ كه سيك نيهه خه م
و خه فته نه ييت. من خاوه ني نهم مهرانه م. بويه له پيش هه موو
شتيكا پنيسته ناگام له مانه ييت. مروفيكيش نه گهر هيچ
درديني نه ييت تامي نه و خواردنه ش ناكات كه ده خوات گهوره م.

پاشا و سهروك وه زيوان سديرنكي يه كترين كرد و هه ردوكيان
واقيان ورما له وهي كه چون شوانه كه تواني بيانناسيته وه.

سهروك وه زيوان:

- باشه چون نيمه ت ناسييه وه؟

شوانه كه به زرده خه نه وه هيماي بو په نجهي پاشا كرد و وتي:
- راسته بهرگ و پو شاكې پاشايه تيتان گوريوه به لام
نه گوستيله پاشايه تيتان له په نجه تان لانه بردووه.

پاشا سەيرىنكى ئەنگۈستىلەكەي كىردى كە لە باۋكەيەۋە بۆي مابوۋە. شۈنەكەش لە قىسەكانى بەردەۋام بوو و وتى:

- گەۋرەم ئەۋەندە نايىت ھاتۈنەتە سەر تەختى پاشايەتتى و بوون بە سەرۋىكى ۋىلاتەكەمان. كەچى ئىۋە گۈيتان لە ئاست خەم و خەفەت و كىشەي ئەۋ خەلەكەدا كەركىدوۋە. دواترىش ھەستاون دەستتان كىردوۋە بە گەران بەدۋاي چارەسەرى نەخۇشەيەكەتاندا. ئايا كەسىكتان دۆزىيەۋە كە دەردى نەيىت؟

پاشا بەدەم بىر كىردەۋە لەۋ دوو سالىەي كە لەسەر تەختى پاشايەتتى بەسەرى بىر دېۋو ۋەلامى دايەۋە و وتى:

- يىگۈمان نەخىر. نەمدۆزىيەۋە.

- دەي دۇنيابن كە ئىۋەش تا ئىستا چارەتان بۆ دەردى كەس نەدۆزىيەتەۋە. بەلام ئەۋەتا بۆ چارەسەركىرنى دەردى خۇتان ئەۋ رېيە دوورەتان بىرپوۋە. ئەگەر پىداۋىستى خەلەكەكەتان جىبەجىبەكەن، ئەۋە پىنۋىستان بە كىرەكەي مەنىش نايىت. ئەۋكاتە نەخۇشەيەكەشتان ھەر لە خۇۋە چاك دەيىتەۋە.

سەرۋىك ۋەزىرانىش سەرى رەزامەندى بۆ پاشا لەقاند. پاشا زۆر ھەۋلىدا شۈنەكە قايل بىكات كە ھەندى پارەي لىۋەربىگىرى، بەلام شۈنەكە بەمە رازى نەبوو.

لەۋ رۆژە بەدۋاۋە پاشا لە نىزىكەۋە بەكىشە و داۋاكارىيەكانى خەلەكى ۋىلاتەكەيەۋە سەرقال بوو و لە ماۋەيەكى كەمىشدا لە نەخۇشەيەكەي چاك بوۋەۋە و بەدلىخۇشى راستەقىنە شادبوۋەۋە.

قسەى نابەجى

رۇژيكيان پيريكي ريش سىي بەرەو شار دەرۆيشت. لە رېگادا
و لەسەر لوتكەى چياكان كلو كلو بەفر دەبارى و رەشەبايەكى
بەهيژيش لە دەشتەكەدا هەللى كردبوو. باپيرە سولەيمان بە بينينى
ئەو ديمەنانە بەسەرھاتەكانى ژيانى خۆى ھاتەو پيش چاوى
و بوخچەكەى لەسەر بەردىك دانا. دواتر مەتارەكەى لە ناو
بوخچەكەدا دەرھيئا و چەند قومىك ناوى خواردەو. ئينجا دانىشت
تير تەماشاي خانووەكانى ئەو دەوروبەرەى كرد كە يەك لەدواى يەك
پيزيان بەستبوو.

وهرزى زستان و سەرما و سۆلە بوو. دوکەللى سۆباى دارى
خانووەكان بە دەشتەكەدا بلأو ببوووە. بەفر بەتەواوى ئەو ناودى

داپۆشی بوو. له دوورەوه دەتوت ئەو دەشتە تارای سپی پۆشیوه. باپیره سولهیمان لهبەر خۆیهوه وتی "با تا درەنگی نەکردووه بگەمە گوندەکه و ئیوارەش لای سامان ناغا بە میوانی دەمیتمهوه و سبەینیش دەکهومەوه ری."*

له گەڵ تاریک بوونی دنیا دا خیزایی به فرەکهش زیادى کرد. کۆلانەکان چۆل و هۆل بوون و کهسیان پێوه نەبوو. خەڵکەکه هەر زوو دوکانەکانیان داخستبوو و گەرابونەوه بۆ مالهوه. باپیره سولهیمانیش له گەڵ بانگی ئیوارەدا گەیشته بهردەم مالى سامان ناغا. خزمەتکاری مالى ناغا دەرگای له پیاوی بهسالاچوو کردەوه که له سەرماندا دەست و دەم و چاری مۆر هەلگەرابوون.

مام سولهیمان وتی له دوورەوه هاتووم. هەر بلێت سولهیمانی قەرەگۆل، ناغات خۆی دەمناسیتمهوه.

خزمەتکارەکه پۆشیشتە ژوورەوه و ئەوەندەى پێ نەچوو گەرایهوه. دواتر فرموی له باپیره کرد و بردیه ژووری میوان.

پاشان داری خسته ناو ناگردانهکهوه و وتی:

- زۆر سەرماتان بووه. تا کهمێک گەرمتان دەبێتمهوه نانیش ناماده دەبێت.

ئیتەر باپیره سولهیمان به ناویکی شلەتین دەست نوێژی گرت و لهو کاتەدا له یهکیک له ژوورەکانهوه دەنگی کۆکهیهکی بەرز هات. دیاربوو که یهکیک نەخۆشه و زۆر بهقورسیش دەکۆکی.

باپیره به خزمەتکارەکهی وت:

- ئەوه کییه نەخۆشه؟

- گەورەمان نەخۆشه، وا نزیکەى مانگیك دەبێت بهوجۆره

دەكۆكىت.

باپىرە سولەيمانىش ھىۋاي چاك بوونەۋەي بۇ ئاغا خواست و
نوئىزى شىۋانى دابەست.

لە پاش نانى ئىۋارە سامان ئاغا و باپىرە سولەيمان و ميوانەكانى
تر لە ژوورىكى گەۋرەدا دەستيانكرد بە چا خواردنەۋە و دەمەتەقى.
ئاغا ناۋە ناۋە كۆكەيەكى توندى دەگرت و ناچار وچانىكيان دەدا
بە دەمەتەتەكىكە. سامان ئاغا تەۋار ھىزى قسەكردنى لى برابوو.
كە باپىرە سولەيمان ئاغاي خاۋەن مالى بەم شىۋە نارەحەتە يىنى.
خۆى پى رانەگىرا و وتى:

- ئاغام بەراستى توشى كۆكەيەكى خراپ بویت. وا پىرات
دلت دەپسىت. دەى بۆچى ھەروا لە شوتنى خوت دانىشتويت و
ھىچ شتىك ناكەيت، ھىشتا گەنجىت، زۆرت بەبەرەۋە ماۋە؟

سامان ئاغا دووبارە دۋاي نەۋەي كۆكەيەكى توند گرتى، بە
چاۋى پر لە ئاۋەۋە كەۋتە قسەكردن.

- جا چى بكەم مامە سولەيمان گيان؟ رېگە چارەيەكم بۇ
نەدۆزرايەۋە، ئوحو، ئوحو...

ئىتر باپىرە سولەيمان بە خۆشى نەۋەي دۋاي دەردى ئاغاي
دۆزىۋەتەۋە، ھەر لەۋىدا باسى دەرمانىكى كرد.

- پىشىنان راستيان وتوۋە، نەۋ نەخۆشەي چاكىتتەۋە پزىشك
بەپىنى خۆى دىت بۇلاى. دەرمانىكم لايە يەكسەر كۆكەكەت
ناھىلىت. ئاغا بەم ھەۋالە زۆر دلخۆش بوو.

- نەۋە بەراستە باپىرە سولەيمان!

باپىرە سولەيمان زۆر باۋەردى بەخۆى بوو، بۆيە بىرى لە بەدەست

ھېتايى رەزامەندى ئاغا دەردەۋە و بە لە خۇبايىوونىكەۋە كەۋتە قسە كردن.

- بەلى زۆر بەراستمە.

- ھەر بە راستى دەرمانى ھەيە؟

باپىرە سولەيمان:

- بى گومان. لە كەنار دەريايەكى لاي ئىمە جۆرە گوللىك ھەيە. ئەگەر ئەو گولە لەگەل ئار و ھەنگويندا تىكەل بکەيت و بىخۆيتەۋە يەكسەر كۆكەكتان نامىنىت. سالى پار مۇنىش لەو كۆكەيەى ئىۋەم گرتىۋو. خانم بۆى كولانم و خواردمەۋە. تا بەياني چاك بوومەۋە.

سامان ئاغا ويستى قسە بکات، بەلام كۆكەكەى رپى ئەدا.

باپىرە سولەيمان بەردەۋام بوو لەباسکردنى ئەو شتانەى بەسەرى ھاتىۋون. ۋەكو پزىشكىك يەك بەيەكى ئەو شتانەى باسدەکرد كە پىۋىست بوو ئاغا بيانكات. لە كۆتايدا كە قسەكانى تەۋاو بوون، ئاغا بە دەستى ناماژەى بۆ خزمەتكارەكەى كرد و ئەۋىش ھاتە لاي ئاغا و لە خزمەتيدا ۋەستا.

- ھەر ئىستا كاروانىك ئامادەبەكن و بکەۋنە رپى. باپىرە سولەيمان دەھچتە كەنار دەرياكە و گولە بەيىون و ھەنگوينم بۆ دىنىت.

باپىرە سولەيمان ھەرچەندە ھەۋلى دا نەيتوانى ئاغا لە بىرپارەكەى پاشگەز بکاتەۋە. ھەر بەو شەۋە كاروان ئامادەكرا و كەۋتنە رپى. كاتىك كە لە دەروازەى شار رۆيشتنە دەروە پاسەوانەكان كاروانەكايان ۋەستاند و لىيان پرسىن.

- خىرە ئەۋە. بەم سەرما و سولە بۆ كۆى دەۋون؟

- مەپرسە كورم. دەمى خۇمان پېتەگىرا، وتمان با لاي ناغا
خۇمان شيرين بگەين، كەچى وا ئىستا بوين بە قسەى خۇمانەو
و بەرەو كەنار دەرياكە دەپۆين. تۆش ئاگادارى خۆت بە، زمانى
خۆت لە شوئىنى خۇيدا بەكار بەيئە. ھەرچى دەزانى لە ھەموو
شوئىنىك باسى مەكە. قسەى نابەجى لە چلەى زستاندا مروؤف
دەخاتە رى. چى بگەين ئىتر ھەلەيەك بوو كردمان. دەى خوات
لە گەل رىگامان دوورە.

كاروانەكەش بەو نيوە شەوە كەوتە رى و باپىرە سولەيمانىش لە
پىشيانەو دەپۆيشت و رىي پىشان دەدان.

حه مائ

له کۆلانه کانی ناو شارهوه هه مائیک ده رکهوت. هه ماله که بالایه کی کورتی هه بوو. ههروه ها به هوی قورسی کۆله کهی سه ر شانیشییه وه، پشتی کورپ ببوه وه و تهواو شه کهت و ماندوو ببوو. نیتر لای دایه سوچیک و دهسته سه ر کهی به زۆر له گیرفانی ده رهینا و ناوچه وانه چرچه کهی پی سپی و وچانیکی دا. پاشان دهسته سه ر کهی خسته وه گیرفانی و ته ماشایه کی نه وه هه ورازهی به رده می کرد که ده بوایه به سه ریدا سه ربکه ویت. قۆلی لی هه لمائی و هه ناسیه کی قۆلی هه لکیشا و به هه موو هیزکیه وه به هه ورازه که دا سه رکهوت. کۆله کهی تابلیت قورس و کهش و هه واش زۆر گهرم بوو. هه ماله که له بییری نه وه دا بوو که هه رچی زووتره شت و مه که کان بگه یه نیته خاوه نه کهی. چونکه وا به نیازبوو دوا ی نه وه ی که باره کهی دایه خاوه نه کهی. لا بداته ژیر سیبه ری داریک و بوخوی لیی بعه ویتته وه و نانی نیوه پۆی لی بخوات.

هه ر نه وه نه دی نیوه ی هه ورازه کهی بری، تهواو هیزی له بهر برآ و ههستی به له رزینی نه ژنۆکانی کرد. نه مجاریان به پشته دهستی ئارهقی ناوچه وانی سپی و هه ر به یه کجاری ماندوو بوو و له په له پۆ کهوت.

لەو کاتەدا دەولمەندیك دای بەلایدا و ئەمیش خۆی پێنەگیرا و
لەبەر خۆیمووە وتی:

- ئەی خواپەگیان ئەمە چ کارنەکە؟ هەیه لە جێی خۆی
ناجولیت و پارەى بۆ دیت. کەچی بە هەزار و یەك نارهەتەى نینجا
پارووە نانێك بەم بەندەپەى خۆت دەبەخشیست!

پاشان یەك دوو هەنگاوى تری هەلەتیا و ئەوەندەى نەبرد لایداپە
ژێر دیوارێك.

كۆلە قورسەكەى سەرشارنى دانا و تەواو بارى سوك بوو. لە ژێر
سینەرى دیوارەكەدا لى دانىشت و بۆ ماوێەك لە پیاوێ دەلمەندەكە
وردبووێوە. لەم کاتەدا كەوتە بێركردنەوێ لە كارێكى ئاسانتر و دەستى
بەرزكردنەوێ بۆ ئاسمان و وتى "خواپەگیان كارێكم بە نسیب بەكەیت
كە هەر لە شڕێنى خۆمەوێ دابنیشم و پارەم بۆ بێت."

كاتێك حەمالەكە سەرى نابوو بە دیوارەكەوێ و بەدڵێكى
تەنگەوێ لە بێركردنەوێدا بوو، دەنگە دەنگى چەند كەسێك، كە لە
كۆلانەكەى نەودىو بە شەرھاتبوون بەناگیاان هیناىوێ. حەمالەكە
خۆى پێنەگیرا و ناوژىوانى كردن. جیاكردنەوێشیان نەوێندە ئاسان
نەبوو. بەلام ئەوەندەى نەبرد خۆى لە ناوچەرگەى شەرەكەدا بێنەپەوێ
و یەكەمجار مستەكۆلەپەکیان دا بە دەموچاویدا و تیلایەكیش بەر
پشتى كەوت. یەكسەر خوێن بە هەموو گیانیادا هاتە خواروێ و
خەلتانى خوێن بوو. دەم و چاوى ئاوسا و قەچیشى تەواو ئازارى
پێگەیشت.

هەر زوو پۆلیسەكان خۆیان گەیانە شەرەكە و حەمالەكەشیان
لە گەل ئەواندا دەستبەسەرکرد و بردیان بۆ بەندیخانە... حەمالەكە

هەر چه‌نده هاواری بێتاوانی خۆی ده‌کرد. به‌لام که‌س باوه‌ری پێنه‌کرد. پێیان وت: "ده‌بیت تا رۆژی دادگایی له‌ به‌ندینه‌خانه‌ بمینێته‌وه‌."

ئێتر چاری نه‌ما و رۆیشته‌ سوچیکه‌وه‌ و که‌وته‌ چاوه‌روانی کردن. سه‌ر له‌ ئیواری ئهو رۆژه‌ پۆلیسه‌ ئێشکه‌ره‌کان ژه‌می ئیوارهیان خسته‌ به‌رده‌م هه‌ماله‌که‌. ئه‌ویش سه‌یرنکی نانه‌کی به‌رده‌می خۆی کرد و دۆش دامای. هه‌رچه‌نده‌ زۆریشی برسی بوو به‌لام ده‌ستی بو‌ خواردنه‌که‌ نه‌برد و هیچی له‌ نه‌خوارد. هه‌ماله‌که‌ له‌ناکاوه‌ ده‌ستی کرد به‌ پیکه‌نین.

زیندانییه‌که‌ی ته‌نیشتی به‌م هه‌لسوکه‌وته‌ی هه‌ماله‌که‌ زۆر سه‌ری سوپمای.

- ئه‌وه‌ به‌چی پێده‌که‌نی؟

- کوره‌ هه‌ر مه‌پرسه‌. ئه‌مه‌ به‌ری رهنجی نزای خۆمه‌ ده‌یخۆم.

پیاوه‌که‌ هیچ له‌م قسانه‌ تێنه‌گه‌یشت.

هه‌ماله‌که‌ له‌ قسه‌کانی به‌رده‌وام بوو:

- براده‌ر، ئه‌مڕۆ له‌ خوای گه‌وره‌ پارامه‌وه‌ که‌ له‌مه‌ودوا پالێده‌مه‌وه‌ و بێنه‌وه‌ی کار بکه‌م رۆژیم بدات. به‌لام بیرم چوو بڵێم خوايه‌ ئه‌وه‌ی خێری تێدایه‌ ئه‌وه‌م به‌ نسیب بکه‌یت. ئا به‌وه‌ پێده‌که‌نم. وا نێسته‌ خواردن هاتووته‌ به‌رده‌مم به‌لام هه‌رچییه‌که‌م ناتوانم به‌ ناسووده‌یی و دلخۆشییه‌وه‌ بیخۆم. ده‌بوايه‌ داوای کارنکی پر خێرم له‌ خوای گه‌وره‌ بکه‌ردایه‌، چ جایی نه‌گه‌ر زه‌حمه‌تیش بێت.

سەفەرى حەج

رۇژيكيان مېرولەيەكى ئىسك سووك و خنجيلانە لە نىو گول
و گولزار و گزۇگيا رەنگاۋرەنگەكانى بەھارەو سەرى دەرھىنا
و تەماشايەكى ناسمانى كرد. مېرولەكە شەل شەل دەرۋىشت
و خۆى دابو بەسەر گۇچانەكەيدا. روخسارى ماندوۋىتتايەكى
زۇرى پىنە دياربوو. ئەو بوو دەستىكى گرت بە ناوچەوانىيەو و
تەماشايەكى رېگا دوور و درىژەكەى بەردەمى كرد. ھەر بەچاۋ
رېگاگەى پىئا و بىرپارپىدا لە سەفەرى حەجەكەى بەردەوام يىت.
رېك لەو كاتەدا مشكە كۆرەيەكى لى پەيدا بوو.

- ئەو خىرە مېرولەى ھاۋرېم، بەرەو كۆى؟

مېرولەكە ھەرەك بلىنى گويىستى پرسىارى مشكە كۆرەكە
نەبوويت، تەماشايەكى رېگاگەى خۆى كرد و بەردەوام بوو.
مشكەكە ھەستى كرد مېرولەكە خەيالى رۋىشتوۋە، بۆيە دووبارە
پرسىارى كردهو.

ئەمبارەيان مېروولەكە بە دەنگىكى ناسكەوۋە وتى:

- دەچم بۇ ھەج، بۇ مەككە.

مشكە لە ناكاو كىشاھە دواوۋە بە سەرسورماويىھە بۇ مشكەكەى
پروانى و ئەم وتانەى لە زار ھاتە دەر:

- ھەجى چى؟ نەرى مېروولەى برام خۇ شىت نەبوت؟

مېروولەكە ناوپرى دايەوۋە بۇ مشكەكوپرەكە و بەبزیھەكەوۋە وتى:

- دەرۇم بۇ ھەج. جا ئەمە چى تىدایە، بۇ وا ھەپەساوت؟

كە مشكەكە تىگەشت ناتوانىت مېروولەكە لە برىارەكەى پاشگەز
بكاتەوۋە، پىى وت:

- كورە بەم قاچە شەلەتەوۋە ناتوانىت ھەتا نا ئەو گەردەى
ئەوبەرىش برۇيت. نىتر چۇن دەتوانىت بگەيتە ئەو مەككەيەى كە
تەنانەت مەرۇفەكانىش بە چەندىن مانگە رى دەيگەنى؟!

مېروولەكە سەرى داخست و بە دەنگىكى پىر متمانەوۋە وتى:

- مشكى برام دەزانم. بەلام خۇ ئەگەر بىت و نەشگەمە ئەو،
ئەوا لە رىگەى ھەجدا دەمرم.

مشكەكە زۇر دلى بە مېروولەى ھاوپرى سووتا و ويستى
ھەرچۇنىك بىت يارمەتى بدات. بۇيە پىى وت:

- مەن ھەرخۇم بەتەماى ئەو لادىيەى پشتى گەردەكە بووم.
ئەگەر دەتەووت دەتوانم تا ئەو لە گەل خۇمدا بىتەم و ئىوارەش
دەبىت لای خۇمان ميان بىت. بەيانىش زوو لە گەل مەلا بانگاندا
يەكسەر بکەوۋەرە رى.

مېروولەكە لە خۇشىدا دەم و چاوى گەشاھەوۋە و تۇزى ھىزى

به بهردا هاتهوه و له مشكه كه ی پرسی:

- نهوه بهراسته؟

- بهلێ. خێرا خۆت ههڵدهره سهر پشتم. با له پێشدا بگهینه
لادینکه. کاکه با ئیمهش خێرێکمان دهست بکهوێت. ئێتر ههردوکیان
بههرو لادینکه کهوتنه ری.

میرووله که زۆر دلخۆش بوو بهوهی که ههر له سههرتای ریگاوه
ناوا خوا ی گهوره یارمهتیدهریکی بو نارد. لهو کاته دا که ههردوکیان
به کهناری ریگا که دا بههرو لادینکه کهوتبوونه ری، ههوا یه کی فینک
ههلی کرد و دیمه نی جوانی نهوناوه زیاتر دلخۆشی کردن.

جا له بهر نهوهی میرووله که نییه تی گه ورده و پاک بوو، نهوا
خوا ی گه وردهش دهست به جی له پێی مشکه کویره وه یارمه تی خۆی
گه یاندی.

هه‌ژار و ده‌له‌مه‌ند

لاوه هه‌ژاره‌که دوو پوژ بوو به‌برسیتی ده‌گه‌را و تامی هیچی نه‌کردبوو. کون به کونی شار گه‌را‌بوو به‌دوای کاردا، به‌لام که‌س کاری نه‌دا‌بوویه. له‌تاو برسیتی و له‌بی چاره‌بیدا دای له‌ده‌رگای مالیکی ده‌له‌مه‌ند. که‌ده‌رگایان لی‌کرده‌وه به‌خزمه‌تکاری ماله ده‌له‌مه‌نده‌که‌ی وت:

- له‌به‌ر خاتری خوای گه‌وره شتی‌کم به‌نه‌ی بی‌خۆم. زۆر زۆرم برسییه.

خزمه‌تکاره‌که که‌مینک وه‌ستا و ته‌ماشای نهم هه‌ژاره نامۆیه‌ی کرد. له‌وکاته‌دا ده‌نگی پتی خاوه‌ن مالی به‌رگویی که‌وت که‌به‌راکردن به‌سه‌ر پلی‌کانه‌کاندا ده‌هاته‌ خواره‌وه. ئیتر هاته‌ به‌رده‌رگا و به‌توورپه‌یه‌وه به‌رووی هه‌ژاره‌که‌دا هه‌لشاخی وتی:

- برۆ ده‌روه له‌ماله‌که‌م. چه‌ند که‌سی وه‌کو تو‌م بینیه‌! تو ته‌مasha! نا به‌مه‌ش ده‌لین گه‌نج. برۆ له‌بازار کار بکه‌و سکی خۆت تی‌ریکه‌. شه‌رم ناتگری‌ت وا به‌م ته‌مه‌نه‌ته‌وه سوال ده‌که‌یت؟

لاوه‌که به‌م قسانه‌ی خاوه‌ن ماله‌که نه‌برسیتی له‌بیرما و نه‌هه‌ژاری، بۆیه سه‌ری دانه‌واند و وتی:

- به‌راستی تو له‌حالی مرو‌قه‌کان تی‌ناگه‌یت. پیم سه‌یره چۆن به‌پیاوه ده‌له‌مه‌نده‌که‌ی شار ناوبانگت ده‌رکردوه.

خاۋەن مائەكە تەۋاۋ بەم قسانە توۋرەبوو. خزمەتكارەكەش بۇخۇي
لە لايەكەۋە ۋەستابوو و بە يىدەنگى تەماشاي دەكردن. خاۋەن مائەكە
لە پشتەۋە پالينكى نا بە گەنجەكەۋە و خستىيە سەر زەۋى.

- ملت بشكىنە، پرۆ دەرەۋە لە مائەكەم!

ئەمانەى پروياندا دللى گەنجەكەيان تەۋاۋ شكاند و زويريان
كرد.

ئىتر بەروو زەردىيەكەۋە بە خاۋەن مائەكەى وت:

- لەخۆت بايى مەبە. نە ھەژارى و نە دەۋلەمەندى تا سەر بۆ
كەس نامىئن. ئايا ھەرگىز بىرت لەۋە نە كروودتەۋە كە پرۆژيك بىت
ھەرچى سەرۋەت و سامانت ھەيە لە دەستى بەدەيت؟

لەسەر ئەم قسانەى گەنجەكە، دەۋلەمەندى بى بەزىيى،
تەۋاۋ نارامى لىبرا و لە شىرازەى خۇي دەرچوو. ئىنجا قۇلى
خزمەتكارەكەى خۇي گرت و پالى پىۋەنا بۇلاى گەنجەكە و بە رىق
و قىينكى زۆرەۋە فەرمانى پىكرد و وتى:

- ئەۋە دەرەكە لەبەر چاۋم، نامەۋىت جارىكى تر لەم ناۋە
بىيىنمەۋە. دواتر بەسەر پلىكانەكاندا سەرەكەۋتە سەرەۋە و پرۆيشتەۋە
ژوۋرەكەى خۇي.

خزمەتكارەكە بە ھىۋاشى لە گەنجەكە نزيك بوۋەۋە و قۇلى
گرت و بەرزى كردهۋە و پىي وت:

- تۆ گوى لەم مەگرە. لەۋ سەرى شار نانەۋاچىيەكى لىيە. زۆر
مەردە، ھەم ئىشت دەداتى و ھەم سكىشت تىر دەكات.

گەنجەكە ھەستايە سەرپى، خۇي كۆكردهۋە و لە بەرچاۋ
دىارنەما.

دوو سالی نەبرد ئىش و كارى كابرلى دەرلەمەند بەرەو خراپى
پۇشت. ھەرچى سەررەت و سامانى ھەبوو دايىنا، بەلام نەيتوانى
بەر لە تىكچوونى كارەكانى بگرت. بەيانىيەكيان ئەو خزمەتكارەى
كە چەندىن سال بوو لەلای كارى دەکرد، بەروويدا دەستايەو و
پىي وت:

- من ئىتر لای تۆ كار ناکەم. ئەو چەندىن مانگە كرىم نادەيتى.
ھەر كە ئەمانەى وت. پىاو دەلەمەندە پى بەزەيەكە پى سى و
دوو دەرى كرده دەرەو.

خزمەتكارەكەش چوو لای نانەواچىيەكى مەردى شارەكە كە تازە
دوكانى دانابوو دەستى كرد بە كارکردن. نانەواچىيەكە بەرامبەر بە
ھەزاران كەسكى زۆر چاك و دلپاك و مەرد و بە بەزەيى بوو.
ئەو بەھاتايەتە بەر دەرگاكى دەستى نەدەنا بەروويەو و سكى تىر
دەکرد. دواترىش كەمىك پارەى دەدايە. نىنجا بەرپى دەکرد. بەم جۆرە
ھەر كەسكى بەھاتايەتە لای دوعاى خىريان بۇ دەکرد.

كاتىك پۇژان بەم جۆرە تىپەرى ئىوارەكيان ھەزارىك لەدەرگای
مالى ئەم دەلەمەندە بەبەزەيى و مەردەى دا. ھەزارەكە حالى
زۆر پەرىشان بوو. بەدەم و چاويدا ديار بوو كە چەندىن پۇژە بە
سكى برسى دەسورپتەو. خاوەن مالە بەبەزەيەكە خىرا بانگى
خزمەتكارەكەى كرد و پىاو ھەزارەكەى پىشاندا و پىي وت:

- تىر خواردنى بەدەرى و دواتر بىيەرە گەرماو كە جوان بىشۆ
و جلى تازەى لەبەر بكە. كە پۇشتىش كەمىك پارە بخەرە
گىرفانىيەو.

خزمەتكارەكە يەكە يەكەى ئەو شتانەى پىي وتراوو جىبەجىي
كرد. بەلام كاتىك ھەزارەكەى برە گەرماو و جلى تازەى لەبەر كرد

ناسییه وه. ئەمە ئەو پیاوێ دەوڵەمەندە بێبەزەییە بوو کە چەند سالیێک لەمەوبەر زۆر بێوەفایانە لە مالهێکەیی دەری کرد. بێ ئەوەی گەورە کۆنەکەیی پێی بزانیت بڕێک پارەشی کردە گیرفانییهوه و بەرپێی کرد. دواتر بەراکردن رۆیشت بۆ لای گەورەکەیی و پێی وت:

- دەزانی ئەو ههژاره کێ بوو؟

- نهخێر نازانم، کێ بوو؟

گەورەکەیی پێشوووم بوو کە چەندین سال لە لای کارم کرد. ئەو هتا هەموو سەرۆت و سامانهکەیی لە دەست داوه و کەوتوو هتە سۆالکردن.

دەوڵەمەندە بەبەزەییە کە یەكسەر ئەو رووداوهی چەندین سال بەر لە ئێستە رووی دابوو وەکو فلیمیێک هاتهوه پێش چاوی و ناهێکی ههڵکێشا و وتی:

- پۆژێکیان لە مالهێکەیی خۆی دەریکردم. پێی وتم کار بکەم و سکی خۆم تێر بکەم. خۆی زۆر بە گەورە دەزانی. تۆ تەماشای حیکمهتی خوا بکە، وا ئێستا ئەو ههژاره و هانای بۆ مالهێکەیی من هیناوه. ناییت کەس بە سەرۆتهکەیییهوه بنزانیت و متمانهی پێی بیت و شەرم لە ههژاری بکات. پێویسته مەرۆف لە رینگای ههڵالهوه پارە پەیدا بکات. ئەو هی خۆی گەورە خۆی بیهویت ئەوا لە خەزێنه نهپراوهکەیی خۆیهوه پێی دهبهخشیت. ههروهها دهیت ئەو سەرۆت و سامانهی پێمان بهخشاوه لە رینگای خۆی گەورەدا بهکاری بهێنین.

گەشت

بەيانىيەك زوو لە گەل قوقە قوقى كەلەشیرەكاندا كەسك لەمال چووه دەرەوہ. بەناو كۆلانەكەدا رۆیشت تا لەبەر چاو دیارنەما. ئەمە نازاد بوو، ناسنگەرى لادیکە. وا بەنیاز بوو پێش ئەوہى دنیا گەرم دايت، بگاتە بازارى شارۆچكەكە و پاش تەواوبوونى كرىن و فروشتنەكەى بگەریتەوہ بۆ لادیکەى خویان.

رینگای شارۆچكەكە بەناو دەشتیکى كاكى بەكاكیدا تیدەپەرى و دیمەنیکى جوانى بەخشى بوو بەوناوہ. كە بانگى بەيانى دا، نازاد لە رینگادابوو بەرەو شارۆچكەكە. لەوكاتەدا كە ویستی كۆلەكەى سەرپشتى دابگریت، قاچى لە بەردىك هەلکەوت و خەرىك بوو بکەوێت. ئیتەر بە زۆر خۆى گرتەوہ و وتى:

- دەك شەیتان بە...

قسەكەى تەواوى نەكرد و لەبەینى درەختەكانەوہ تارمايیەكى لى پەیدابوو. نازاد تارمايیەكەى نەناسییەوہ. بەلام وەختىك تارمايیەكە ھاتە پێشەوہ بینى وا پیرىكى سەرو شەست سالانە.

پیرە پیاوہكە زیاتر نزیك بووہوہ و پرسى:

- كورم ئەوہ بەم بەيانىە زووہ بۆ كۆى دەرۆیت؟

- بۆ بازارى شارۆچكەكە.

- ددكرت پښكوه برؤين؟

نازاد، بؤ نهوې له م رڼگا دوور و دريژدها له بيتاقتي و
تهنيابي رزگاري بيت، داواكارييهكې مامه پيرې قبول كړد.
نيتر پښكوه كهوتنه رې. دهمو نيودړو له نزيكي گونديك لاياندا.
نازاد كهلوپهلهكاني له ژير سيښهري درهختيكدانا و تماشايهكي
دهوروبهري خوي كړد و به مامه پيرهكې وت:

- تو كه ميك ليړه چاوهړيكه، من تا نهو روزه دهرؤم و نيسته
ددهرپيموه. روزهكش ديواركي بهرديني نرمي ههبوو، نازاد
لهويوه خوي ههلدايه ناو باخهكهوه.

دووياړه تماشايهكي چواردهورې خوي كړدهوه و به پيره پياوې
وت:

- نه گهر ههركهس هات خيرا ناگدارم بكهروهه با نه گيريښ.

نيتر كاتيک مامه پيره بهمهبهستي حهوانهوه پالي دايهوه به
داريكهوه، نازاد چهند هيښووه ترييهكي بؤ دريژكرد و پتي وت:

- هو مامه پيره، ههسته نهو ترييانه بشورهوه. تورهكهكشم ناني
تيدياه. نهوه من دهچم كه ميك ترني تر ليدهكهمهوه.

نازاد پهلي ميونيكي نزيك خويي راكيشا و ههموو هيښووهكاني
ليكړدهوه. بهلكو بهودهشوه نهوهستا و پهله ميوهكې تهواو شكاندهوه.
جاريكي تريش گهرايهوه و نهوندهي تري ليكړدهوه و دواتر هات
ههرچي لق و پويي ميوهكان بوو ههمووي شكاندهوه و زياني
پيگهيانندن. مامه پيره بوخوي تماشاي نهمانهې كړد و تهواو
سهرې له م كارې نازاد سوپما.

- بهراستي بهداخهوه زياني زورت به ميوهكان گهياند.

نازاد ئەو پەلە مېوانەى بە دەستىيەو گرتىبون بە رق و قىنىكەو
فرېنى دان و وتى:

- كۈرە ھەر گۆشى مەيەرى! خۇ رەزى من نىيە، با خاۋەنەكەى
بىر لە زىانەكانى بىكەتەو.

كاتىك خەرىكى نان و ترى خواردن بوون، بانگى نيوەرپۇى
فەرموو. پىرەكەش بە لاچاۋ تەماشاي نازادى كرد و بەپەرۋش بوو
بىزائىت ئايا نازاد نوئژ دەكات يان نا.

بەلام دەتوت نازاد ھەر گوئى لە بانگىش نەبوو، بۇيە پياو
بەتەمەنەكە پىنى وت:

- بانگى فەرموو.

نازاد پاروۋەكەى دەمى قوتدا و دەموچاۋى پىكدادا.

ئىتر بە شىۋازىكى گالتە ئامىزەو بە مامە پىرەى وت:

- جا با بانگىت، خۇ من نوئژ ناكەم! پاشان پارچەيەكى گەورەى
لە نانەكە كۈرەو و خستىە دەمىەو و بە پىكەنىنەو جوى.

پىرە پياو كە لە ناكاو ھەستايە سەر پى. نازاد ھۆكارى ئەمەى
نەزانى.

پىرە پياو روى كۈرە نازاد و وتى:

- بىورە براكەم. من ناتوانم چىدى لەم گەشتەدا ھاوپىت بىم.

نازاد ھەر ئەۋەندەى ئەم قسەيەى بىست، بەخىرايى پاروۋەكەى
دەمى قوتدا و وتى:

- باشە، بەلام خۇ من ھىچ شتىكى خراپىم بەرامبەر نەكردويت؟

- زۆر سوپاس، ھىچ كەمتەرخەمىيەكت بەرامبەر من نەواندوۋە،

به لّام كه مته رخه می زؤرت بهرام بهر خوی گه و ره نواند.

ثم قسانه کاریان کرده سهر نازاد و وتی:

- باشه چ كه مته رخه می به کم نواند و وه؟

- له به یانی به وه وشه یه كت نه و توهه جینی ره زامه ندی خوی گه و ره
بیته. ههر كه لی ردهش لاماندا رپوشتیته ناو نه و ره و وه و مالی
كه سینكت دزی. ته نها به دزیکردنه وه نه وه ستایت. به لكو زیانت به
مینوه کانی ش گه یاند. دواتر كه بانگی نیوه رپوشی دا دیسان نوئرت
نه کرد.

نازاد بهم قسانه زؤر بیزار بوو. بویه وتی:

- باشه خو توش له و تریانته خوارد كه من دزی بووم و بانگی شی
دا و توش نوئرت نه کرد. ئیتر تو چیت داوه له من؟

پیره پیاهوش پیکه نینکی ترسناکی به رپودا نواند و نازاد
رپوچی كه و ته مشتی.

نازاد به ترس و له زرنکی زوره وه گوئی له پیره پیاهو گرت و
نه ویش به رده و ام بوو له قسه کانی و وتی:

- من نوئرت ناکم چونكه من شهیتانم و هاتومه ته سهر شیوه ی
مروف.

بو نه وه بوومه هاو دلت تا له رپت دهر بكم. من ته نها له بهر نه وه ی
یه كجار له فرمانی خوا دهر چووم، له لای خوی دهری كردم. به لّام
بینیم تو له من خرابتریت. باشتر وایه خوّم له گه لّ یه كینکی تر
خهريك بكم، دهی مالئاوا.

نازاد به سهر سوپرمانه وه وه ستابوو و ته ماشای رپوشتنی شهیتانی
ده کرد. ته نانه شهیتانی ش نه توانی هاو رپیه تی بکات و به جیهیشت.

ئىتر پاش كەمىكى تر هاتەو سەر خۆى و ويژدانى زۆر نازارى
دا. كەوتە بىر كەرنەو لەو شتانەى كە نەو پۇژە نەنجامى دابوون.
بەراستى كارەكانى جىي دىلخۆشى و دەست خۆشى شەيتان بوو.

بۆيە بىر ياريدا تەوبە بكات و بىيئەو بە كەسىكى باش. ترىكانى
دانا و پۇيشتە نىزىك چەمە كە و دەستىنى ئىزىكى جوانى لى ھەلگرت و
بە ناخىكى پىر لە پەشىمانىيەو پىرووى كەردە پەروەردگار و نوژەكەى
دەست.

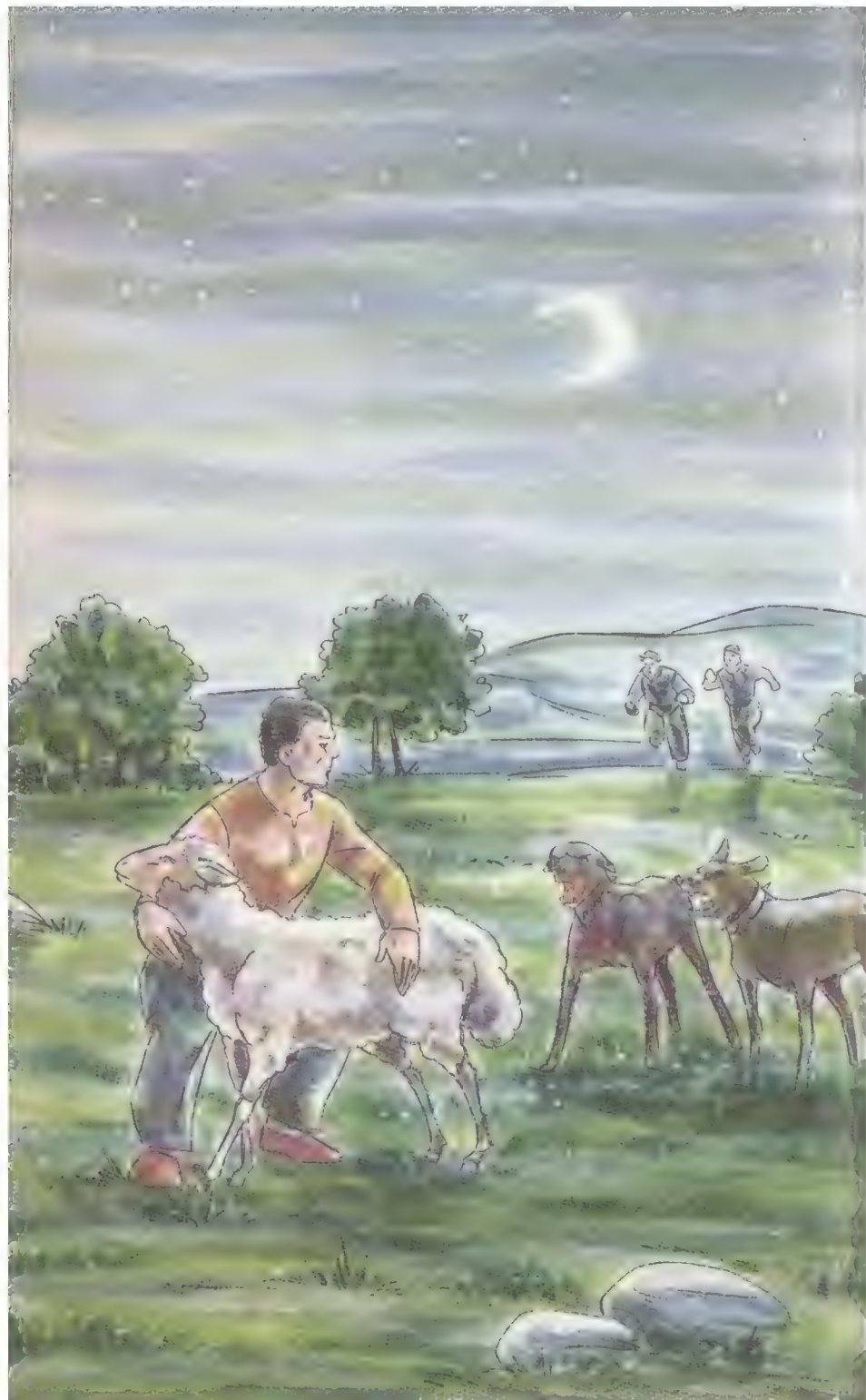

دزی

نەوزاد چەند بلۆکیکی ھەلگرتبوو. دەبوايە يەك يەك لەسەر دیوارەكە دایان بنیت. پاش ئەوەی لە کارەكەى تەواو بوو و ھێزىكى ھاتەو بەبەردا، ھەناسەيەكی قولى ھەلکیشا و پۆیشتە ژێر سیبەری درەختیکەو و پالى دایەو. وەستا نەوزاد لە بەیانی زوووەو خەریکی نۆژەنکردنەوێ پەرژینی باخی مالىكى دولەمەند بوو. ھەتا بلى مائووبوو، بەلام ئەوێ بەلای وەستاو گەنگ بوو زوو تەواوکردنی کارەكەى بوو بەر لە ئیوارە.

لە گۆزەكە كەمىك ئاوی ساردی خواردەو و تەماشایەكی خانووە دوو قاتەكەى خاوەن مالىكەى كرد. بینى وا لە دووریشەو چەند پانە مەر و بزنىك بوخویان لەو دەشتەدا دەلەوەرپین. لە كیلگەكەشدا بە دەیان كەس کاریان دەکرد. بەراستى ناغا كەسیكى دەولەمەند بوو. وەستا نەوزاد زۆر نەووستا و گەپایەو سەر کارەكەى خۆى. نیتەر بەر لە ئیوارە لە کارەكەى بوو. بۆ وەرگرتنى گرپی ئەو پۆژەى چوو بەردەم دەرگای خانووە دوو قاتەكە، بەلام خزمەتکارەكە نەپهشت بچیتە ژوورەو.

وەستا نەوزاد:

- برۆ به گهواره کهت بلّی هاتوم کرێکهه وهر بگرم.

بهلام ههرحییهکی کرد کرێکهیان نه دایه. نیت به ناچاری و
بئی نهوهی عانهیهک وهر بگرت له مائی ناغا دوور کهوتهوه. ئیواره
داهاه و دنیا تاریکی کرد، وهستا نازادیش له کهناری رووباره کهوه
تیده په پری، کهچی له نا کاو گویی له دهنگی زهنگۆلهی مه پ
و بز نه کان بوو. نهویش یه کسه ر پیرهوی خوی گۆری و له ناو
گژو گیاکاندا خوی ههشاردا. بیینی وا که مێک له ولاترهوه کۆمه لێک
مه پ و بز نه بی شوانن و بوخویان ده له وه پین. نیت بیر کردوه و
وتی: "مادهه حق دهسته کهمی نه دامی، نهوا منیش دهچم دوو
مه پ ده بهم بو خۆم."

ته ماشایهکی چوارده وری خوی کرد و به رهو پروی مه پ و
بز نه کان رویشته. که چوه نهوی مه پێکی دابهستهی گرت. پاشان
نه وهندهی نه مابوو له رانه که دوور کهوتیهوه، دوو سه گی زل و زه به لاه
له بهرده مهیدا قوت بوونهوه. نه وزاد له ترسا نهیده و پرا له شوینی خوی
بجوئی. شوانه کانیش دهسته به جی گهیشته سه ری و تا به یانی له
شوینی کهدا به ندیان کرد و بو پوژی دواتر هینایانه بهردهم دادوه.

دادوه لئی پرسی و وتی:

- بوچی نهه دزییهت کردوه؟

- نهو پرس یارد لهو پیاوهی بهرام بهرم بکهن. هه ر له به یانییه وه تا
ئیواره کاری پیکردم. من له وه وه فیژی دزی بووم.

دادوه بهم وهلامه زۆر سه ری سوپما و هیج له قسه کانی نه وزاد
تینه گهیشته.

نه وزاد بهردهوام بوو له سه ر داکۆکی کردن له خوی و پروو

کردنەوێ بابەتەكە...

- هەستام دیواری ئەم پیاوێم نۆژەن کردەوێ. لای نزیکێ ئیوارەوێ
داوای کرێکەم لێکرد و نەیدامی. منیش ویستم دوو لە مەرپەکانی
بدزم و بەمجۆرە مافی خۆم وەرێگرم.
دادوێر داوای ئەوێ گوتی بۆ تەواوی قسەکانی نەوزاد گرت
پێی وت:

ناکرێت دزی لە کەسێک بکرێتەوێ لەبری ئەوێ ئەویش دزی
لێکردوویت. ئەمە بە کارێکی دروست دانانرێت. نیستا دوو کێشە لە
ئارادایە، یەكەمیان دزییەكە ی تۆیە و ئەوێ تریشیان ئەو دزییە
كە بەهۆی پێنەدانی مافی تۆوە کراوێ.

پاشان دادوێرەكە پووی کردە دەولەمەندەكە و پێی وت:

- هەرۆك چۆن بردنی مائی یەكێك بە دزی دادەنرێت، ئاوا بە
هەمان شیوە خواردنی مافی کەسێکیش کە لەلات کاری کردووە هەر
بە دزی دادەنرێت. هەر نیستە پێك بێن و گەردنی یەكتری نازاد
بکەن، ئەگینا ناچار دەبم هەردووکتان بخەمە زیندانەوێ.

دادوێر بە دانایی خۆی کێشەكە ی بۆ چارەسەرکردن. دەولەمەندەكە
مافەكە ی بۆ وەستا نەوزاد گەراندهوێ و نەوزادیش داوای لێبوردنی
لێ کرد. ئینجا پێش ئەوێ دادگا بەجێ بهێنن، هەردوکیان لەبەردەم
دادوێردا گەردن نازادیان لەیەكتر کرد و هەریەكەو چوو بەلای کاری
خۆیەوێ.

ژېرى

له دېر زه ماندا كه سيكي هه ژار كه له تاو گهرماي به تيني هاوین
چين چين ناره قى ده ركردبوو، له شاروچكه كه چووه دهره وه. نو
كاتى گه يشته سهر پنگا سهره كييه كه، خوړ گه يشتبوه ناوړاستى
ناسمان و قرچه قرچى نيوه پو بوو. نم كابر ا هه ژاره ش گوپاليكي
گه وړه ي به دهسته وه و پشته ماليكي كوښى به شانه وه بوو.

نم پياوه سى مهرى هينابوو بو شاروچكه كه و دواى
فروشتيان، به پاره كى قهرزه كوڼه كانى دابووه وه و هه نديك شت و
مه كيشى پى كړيبوو بو ماله وه.

هيچ كهس به دهره وه نه بوو. كه ميكي تر پويشت و له ژر سي به رى
دار خورمايه كدا پالى دايه وه. له نزيكيه وه بيرنكي ليوو. نيتړ
هه نديك ناوى هه لكيشا و خوى تير ناو كرد و جوان دهست و دم و
چاويشى شور. نيتړ دواى نه وه هه ستايه سهر پى و ته ماشايه كى
نه وه دهشت و زنجيره شاخه ي به رده مى خوى كرد كه ده بو تا
نيواره بگاته نه وى. هر كه ويستى بكه وته رى و پروات، نه سپ
سواريك له دووره وه به دياركه وت. كه سيكي پيگانه بوو به لام زور
ده له مه ند دياربوو. به نه سپه شوخه كيه وه ته پ و توږى له وناوه
هه ستاند و داي به لايدا و پويشت. نيتړ هه تا نه سپ سواره كه له چاو
ون بوو نم ته ماشاى كرد و له بهر خويه وه ناخيكى قولى هه لكيشا و
وتى: "خوايه گيان من كه سيكي هه ژارم. كه چى نه وه خلكه هه موو
خواهنى نه سپ و وشتړن و پى نه وه ي هيچ ماندوو بين بو هه ركوى
بيانه وېت دهر وڼ. نه وه تا من گوډرېژنيكيشم نييه." پاشان كاكي
رېښوار به دم خه مبارييه كى زوره وه كه وته وه رى. نيتړ به درېژايى

رېنگاکه ی هەر بیرى لهو چهرمه سه رییانه ده کردهوه که به هۆى
هه ژارییه وه تووشى هاتبوون. پاشان چاوى کهوت به کابرایه ک که
له ژێر گهرمای به تینى نهو خۆره گهرمه دا به پاچیکه وه خهریکى
چال هه لکه نندن بوو. پیاوه دهست کورته که ناخۆشیه کانى خۆى بیر
چووه وه و پڕۆیشت بۆلای کابرا و سلاوى لیکرد. کابراش سلاوى
لیک کردهوه و هەر خهریکى چال هه لکه ننده کهى خۆى بوو.

پیاوه هه ژاره کهش ته ماشایه کى ده ور به یرى خۆى کرد و بۆى
دهر کهوت که نه م پیاوه له به یانییه وه خهریکى چال هه لکه ننده،
چونکه زیاتر له ده چالێ هه لکه نندبوو.

خۆى پینه گیرا و دووباره به پیاوه کهى وتهوه:

- خاله گیان ماندوو نه ییت.

نه م جارهیان پیاوه که وازى له پاچ وه شانندن هیئا و وتی:

- زۆر سوپاس. نینجا ده ستى بۆ پیاوه هه ژاره که درێژ کرد.
نه میش ده ستى گرت و له چاله که هیئا به ده ره وه. پیاوه که ته واو
ده مى وشک ببوو بۆیه له گۆزه کهى ته نیشه وه که میك ناوى
خوارد وه. دواتر بى نه وهى هیچ بلیت پڕۆیشته وه ناو چاله که و
ده ستى کرد به هه لکه نندن. پیاوه هه ژاره که به م په فتاره ی کابرا
ته واو سه یرى سوپما و له سه ر گله که دانیشه و لێى پرسى:

- باشه نه م هه موو چاله ت بۆ هه لکه ندوه؟

پیاوه که پاچه کهى به رز کرده وه و به هه موو هیژیکیه وه دایه وه
به زه ویدا. دواتر به ده نگیکى ماندوو وه وه لامى دایه وه و وتی:

- قابیله چى ده کهم، به دواى پاره کانمدا ده گه ریم.

- پاره؟

- به لئی، به لئی، پاره. زووزوو دز و جهرده دهدات به سهر
 گونده که ماندنا و منیش له ترسی نهوان پارده که مم لیردا شارده بووه.
 - باشه به لام نهی لهو شوینهی پارده که تیدا شارده وه نیشانه یه
 شتیکت دانه نا؟

- تۆبلیی دامنه ناییت.

- نهی کووا؟

پیاو ده که له پیشدا ته ماشایه کی ناسمانی کرد و دواتر وه لامی
 دایه وه و وتی:

- که شارده وه په له هه ورنکی رهش به سهر سهر مه وه بوو، ریک
 له ژیر نه وه دا شارده بووه وه.

پیاو هه ژاره که یه کسه روهی کرده په وهر دگار و که وته نزا کردن.
 چاوینکی به خویدا خشانده وه و شهرمی کرد لهو بیر کردنه وانهی که
 به هوی دهوله مه ند نه بوونیه وه به خه یالیدا هاتبوون. نیت له سهر
 نهو حالهی تییدا بوو سوپاسی خوی گه وری کرد. راسته ته نانه ت
 گویند ریکیشی نه بوو بتوانیت بو سواری به کاری بهینیت، به لام
 خوی گه وری ژیرییه کی باشی پی به خشیبوو که بتوانیت برپاری
 راستی پی بدات و بیری پی بکاته وه. دهی خو هه موو که سیك
 خاوه نی نهو ژیرییه نه بوو. پیاو هه ژاره که وتی: "خوایه گیان نه
 ژیرییه ی به منت به خشیهو لیم مه ستینه ره وه، من بهم حاله شمه وه
 کاری خوّم ده کهم و خیزانه کهم به خیوده کهم." نیت پیاو هه ژاره که
 پاش ماوه یه ک بیر کردنه وه کابرای چال هه لکه نی جیهیشت و که وه ته وه
 ری.

دووشک

له تهنیشت خانویه کی کۆن و ویرانه که له بهرد دروستکرا بوو، پیاوړکی ته مهن سی سال دهرکهوت. نم کهسه قاسم نه فنی بوو که هیچ ده مینک هوشی له لای خوی نه بوو، به لکو بهوه ناوبانگی دهرکردبوو که همیشه مهست و سهرخو شه. رږژیکیان دم و چاو و جل و بهرگی هه تا بللی په رپوت و چلکن بوو. که به ریدا دهرویشته همیشه به ملا و نه ولادا ده کهوت. جا که بهم حاله وه خوی بینی شهرم دایگرت به وجوره بهیته ناو خه لکه وه. بویه لایدايه سوچی که وه و له بن دیواریکدا دانیشت. به هزار حال چاوړکی هه لبری و ویستی ته ماشایه کی شه قامه که بکات، که چی یه که سی به دوو کهس ده هاته پیش چاو و هه ندی کی تر له بهرچاویدا وه کو هه لم ده جولانه وه. له کاته دا پیرژنیک سهرنجی قاسمی به لای خویدا راکیشا. وا دیاروو که کۆلنکی قورس له سهر شانی بیت. وازی له ته ماشا کردنی پیرژنه که هینا و خیرا به لوعه ی کرده وه و جوان جوان دم و چاو ی شوړد. لیلییه که ی بهرچاوی نه ما و که میک هاته وه سهر خوی. نیت هر نه وه نده ی هوشی هاته وه، خیرا گه را به دوا ی نه و پیرژنه دا که که میک له مهویه به بارنکی قورسه وه بینیبوی. پیرژنه که ویستی لابتاه کۆلانه که ی نه و دیو، نه میش خیرا به را کردن دوا ی کهوت. هر که به دایه حاجیه که گه یشته وه یه که سهر توره که که ی پشتی راکیشا. هر که پیرژن ناوړی دایه وه

و بينى وا قاسم ئەفەنى كە بە خراپەكارى بەناوبانگ بوو لە
پشتییەوه وەستاوه، ترسا و وتی:

- چییە ئەوه تۆرەكەم دەدزی؟

قاسم ئەم قسەیی زۆر پێ ناخۆش بوو، بەلام پاشگەز نەبوووه
لەوهی كە بە نیازبوو ئەنجامی بدات.

- نەخێز نەنگیان دزی چی و شتی چی. وتم تۆرەكەكەت
قورسە مۆلەتم بدە تاوێكو مالهوه بۆت هەلبگرم.

نەنە پیرە وتی:

- ئەها، تیگەیشتم.

بەلام راستییەكەى هیشتا هەر متمانەى پێ نەکرد. بەلام رازی
بوو و قاسمیش تۆرەكەكەى دا بەشانیدا و نەمیش لەدوایهوه كەوتە
پێ.

قاسم بەناو كۆلانەكانى قاهیرەدا رۆیشت و بەتەنیش
كەناراوهكانى رۆوبارى نیلدا تیپەپێ. پاشان تۆرەكەكەى بۆ دایە
حاجى بردهوه مالهوه كە كوخیكى بچوووك و خنجیلانە بوو. دایە
حاجى لەسەر ئەم هاوکارییهى هەزار و یەك نژای بۆ قاسم كرد و
پێى وت:

- زۆر سوپاس كۆرم. راوێستە با خواردنی شتیكت بۆ نامادە
بكەم. پاشان رۆیشتە ناو كوخیكەوه. پاش كەمێك هاتە دەرۆه و
بوخچەیهكى بەدەستەوه بوو. پاش ئەوهى نانەكەى پێدا، هات هەرۆك
دایكىكى بەشەفەقەت، كەوتە نامۆژگارى كردنى قاسم.

- ناخ كۆرم، ئەو رێیهى تۆ تێى كەوتویت هیچ باش نییه. دە
بەسە ئێتر واز لەو شتانە بینە. تەماشاكە تەمەنت چەندە كەچی

هیشتا هر ناقل نه‌بویت.

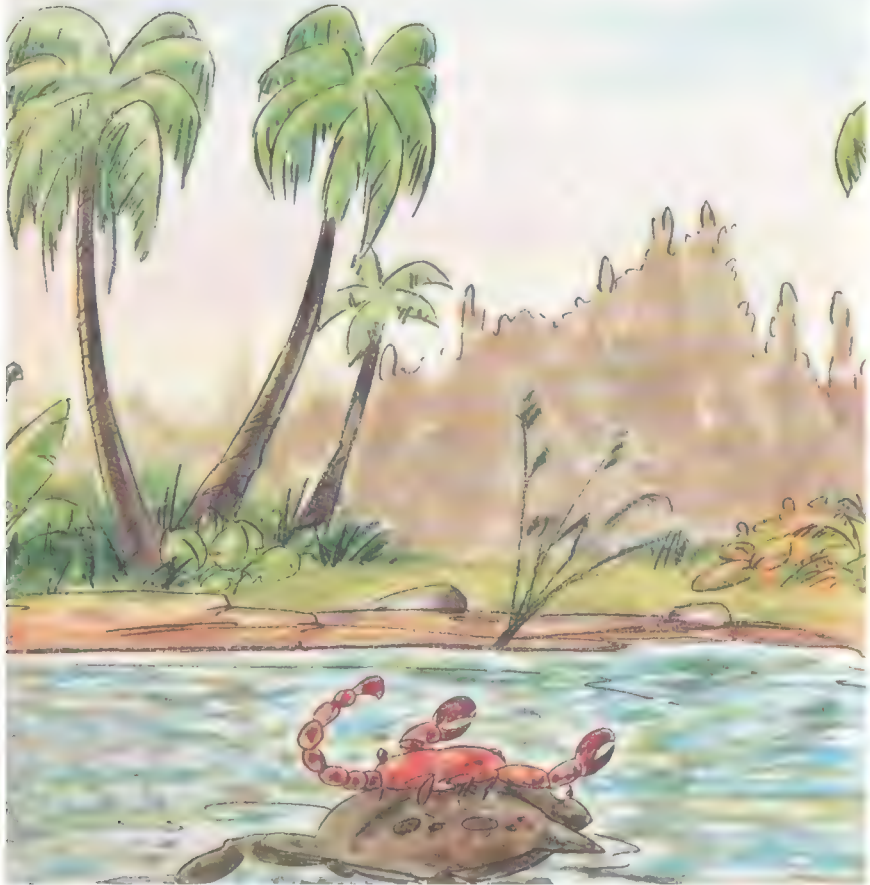
قاسم بهم قسانه‌ی دایه پیره ویزدانی جولّا، به‌لام دیسان
نه‌یتوانی به‌لّین بدات ده‌ستبه‌رداری خورپه‌وشته خراپه‌کانی بیت. بوّیه
سه‌ری دانه‌واند و بوخچه‌که‌ی هه‌لگرت و دورکه‌وته‌وه. نیت‌له‌ژیر
یه‌کێک له‌ سیبهری دره‌خته‌کانی ده‌وروبه‌ری پرووباری نیلدا دانیشته،
خواردنه‌کانی نه‌نه‌ی ده‌رهینا و سکی خۆی پێ تیرکرد.

پاش نه‌وه‌ی تیری خوارد، پالی دایه‌وه به‌دره‌خته‌که‌وه و خه‌وی

لښکوت.

دایه حاجی گۆزه‌یه‌کی بچووکي گرت به ده‌سته‌وه و چووه
نزيك ږووباره‌که. که گۆزه‌که‌ی پرکرد و ويستی بگه‌رپټه‌وه، بينی
وا دووېشکيکي گه‌وره له‌سهر تاشه‌به‌ردی‌کی ناو ږووباره‌که وه‌ستاوه.
له ناکاو بوقی‌کیش سهری له ناوه‌که‌وه ده‌ره‌ینا و دووېشکه‌که چووه
سهر پستی بوقه‌که و هه‌ردووکیان پټکه‌وه په‌رپنه‌وه به‌ره‌و پیریزنه‌که
که له که‌ناری ږووباره‌که‌دا وه‌ستا‌وو.

پيرئۆن له ترسى دووېشكە كە راىكرده سوچىكەوه. دووېشكە كە بهرەو پوى قاسم كەوتە پى، كە بۆ خۆى لەژىر دارخورمايه كدا نوستبوو. دايە پيرە دەستى هينايەوه ويستى دووېشكە كە بكوژيٽ، بەلام رېك لەو كاتەدا ماريك لەناو گژوگياكەوه بەدەر كەوت. دووېشكە كە نەيهيلا ماره كە بدات بە قاسمەوه. پاش شەريكى بچووك لە نيوان دووېشك و ماره كەدا، دووېشكە كە داى بە ماره كەوه و ژەهراوى كرد. ماره كەش لەسەر لەمە كە ميناك گەوزا و دواتر لە پەلوپۆ كەوت. پيرئۆنەش بە سەرسوپماوييەوه تەماشاي ئەم ديمەنانەى كرد و دواتر چوو قاسمى بەناگا هينايەوه. نينجا يەكە بە يەكەى ئەو شتانەى پروياندا بوو هەمووى بۆ گيڤايەوه.

- كورپى شيرينم ماريك هات خەريك بوو پيٽەوه بدات، كەچى خواى گەورە دووېشكىكى بۆ نارد پيٽەى دا و كوشتى. ئاوا بەم جۆرە رزگارت بوو.

قاسم تەماشايەكى ماره كەى كرد كە بەهۆى پيٽەدانى دووېشكە كەوه مردار ببوووه و تەماشايەكى دووېشكە كەشى كرد كە لەناو كەدا بەسەر پشتى بۆقەكەوه بوو دەگەرايەوه لانه كەى خۆى. ئيتىرتى:

- پەرورەدگار زۆر بە بەزەييە. بەندەيەكى گوناھكارى وەكو منى پاراست. لەوانەيە ئەمە پاداشتى هەندىك كارى چاك و خيڤر بوويٽ كە پيشتىر ئەنجامم داون.

نەنە:

- دەى كە دەتەويٽ لەو كارە خراپانەت پاشگەز بيٽەوه و دەست هەلبگرىت، بۆچى وەستاويت. ئايا كاتى ئەوه نەهاتوو بەگەريٽەوه بۆلاى ئەو خوايەى كە بەو هەموو گوناھەشتهوه، لە دەستى ماره كە

پزگاری کردی؟

قاسم ته‌واو خه‌یالی رۆیشتبوو و ئاگای له‌خۆی نه‌ما‌بوو، هه‌ر که نه‌نه‌گیان ده‌ستی هه‌ینا به‌سه‌ریدا، یه‌کسه‌ر هاته‌وه‌ سه‌ر خۆی.

- دایه‌ پیره‌گیان تۆ شاهه‌ید به‌ نه‌وا من له‌ نه‌سته‌ به‌دواوه‌ تۆ به‌ ده‌که‌م و په‌شیمان ده‌به‌مه‌وه‌. نه‌ینجا هه‌سته‌یه‌ سه‌ر په‌ی و وتی به‌ په‌شتیوانی خوای گه‌وره‌ چیدی خراپه‌ نه‌نجام ناده‌م. دایه‌ پیره‌گیان نه‌وا هه‌ر نه‌سته‌ ده‌رۆم بۆ بازار و به‌دوای کاره‌که‌دا ده‌گه‌ریم، تۆش نزام بۆ بکه‌.

نه‌نه‌ گۆله‌چین بزه‌یه‌کی کرد و نژای زۆری بۆ قاسم کرد و وتی: "نایه‌ت هه‌یچ چاکه‌یه‌ک به‌ که‌م بزانه‌ین و ده‌یه‌ت نه‌وه‌ی له‌تواناماندایه‌ نه‌نجامی بده‌ین."

به خشنده‌ای

دهمه و عهسەر هەر نهوندهی ههوا فینکی کرد و تیشکی خۆر
تینی نهما، ورده ورده بازار چولهی تیکهوت و قهرهبالغ بوو. نیت
نهوانه‌ی کرپن و فروشتنی نهو پڕۆژیهان تهواو دهکرد، یه کسه‌ر به‌رهو
ماله‌وه ملی ریپان ده‌گرت به‌ر و ده‌گه‌رانه‌وه.

نه و دېو له تهنیشت یه کیڅ له دوکانی گوشت فروشه کانه وه
پیریکي ریش سپی ددرگوت که جلوه رگیکی پاک و خاړنی
له بهردابوو. مام حاجی خویداوو به سهر گوچانه کیدا و چوه ناو
خه لکه کهوه و له ویڼه تیږی. پاشان دای به لای دوکانی شهر به ته کاندا
و ویستی له ویڼه و به چیته وه سهر بازار ی کوتال فروشه کان. نیتر
له وکاته دا که سیکی هه ژار لئی نزیک بووه و پټی وت:

- چہند رُوژہ ہیچم نہ خواردووہ، لہبہر خاتری خوی گہورہ
بارہی نانیکم بدہری.

مام حاجیش ناوړی دایه وه ته ماشایه کی کرد.

سوالکهره کەش بە دەنگینکی پر له چەرمەسەرییەوه وتی:

- تۆ له کەسینکی بەخشنده دەچیت، لەبەر خاتری خۆی گەوره یارمەتییه کم بده.

مام حاجی هەر که گۆنی له ناوی "خوا" بوو، یه کسەر له شوێنی خۆی وهستا و لهرز دایگرت. ئەمجاره یان سوالکهره که به چاویکی پر له ترسه وه سهیرینکی ههژاره کهی کرد. هەر که مام حاجی لهرزه کهی نهما، هه موو گیرفانه کانی گهرا و به سوالکهره کهی وت:

- هیچ شتی کم نییه پیتی بدهم. که وایه با برۆین بۆ بازاری کۆیله کان و لهوێ بمفروشه. به پاره کهشی پێداویستییه کانت جیبه جی بکه. بهم شیویه سوێنده کهی تۆش ناکهویت.

سوالکهره که که مروف به زهیی به حالیدا دهاته وه له بهرامبەر نهم داوایه ی مام حاجیدا واقعی و پرما. ئیتر دوا ی نه وه ی ماویه که گفتوگۆیان کرد، سوالکهره که چاری نه ما و ده بوو به پیشنیاره که رازی بیت. ئیتر پینکه وه رویشتن و پیاوینکی دهوله مه ندیش هات مام حاجی لیکرین به چوارسه د پارچه ئالتون.

سوالکهره که پاره کهی خسته گیرفانییه وه و به رهو ماله په رپوته که ی کهوته ری. مام حاجیش دوا ی پیاوه دهوله مندکه کهوت و پیکه وه گه یشتنه ماله وه.

چهن دین پوژ تیپه ری و پیاوه دهوله مندکه کاری گرانی به مام حاجی نه کرد. به لام ویزدانی مام حاجی نه مه ی قبول نه کرد و چووه لای گه وه که بی و پئی وت:

- ده مه ویت کارم پئی بکهیت.

- ناخر تۆ پیریت.

- دەزانم. بەلام تۆش بە پارە منت كړې، ئه‌ي ناييټ منيش به
كاركردنم دلي تو پاږي بكهم!

نيتړ پياوه دهوله‌مه‌نده‌كش بو نه‌وه‌ي دلي مام حاجي نه‌شكينيټ
پي وټ:

- باشه ده‌ي هه‌رچي به‌ردى ناو باخه‌كه‌يه ببه‌ره نزيك
نه‌ستيله‌كه‌وه.

خاوهن ماله که سواری نه سپه کهی بوو و روښت بهرهو شار. مام
حاجیش چووه سهر کاره تازه کهی.

که شهو داهات گه وره کهی له شار گه راپه وه و دهر گای باخه کهی
کرده وه تا بزانیّت مام حاجی خه ریکی چیه. بیني وا هموو
به رده کانی گواستوته وه و خه ریکی ناودانی باخه کهیه.

کابرا زور سهری سورما له وهی چوّن مام حاجی ناوا زوو

بووييتمه ھۆي زوويرکردنت. ھەموو سەرودەتەكەمت پىي دەبەخشم و دەتوانيت بە دلى خۆت بەكارى بهيئيت.

- من لەبرى دەولەمەندى، پەرستشى خواي گەورە ھەلدەبژىرم. سەربەستم بکە بۆ ئەوھى ئيتەر بە ناسودەيى پەرستشى خواي گەورە بکەم.

- تۆ سەربەستيت، بۆ کوي دەتەوت دەتوانيت برۆيت و چيت دەوت دەتوانى بیکەيت.

مام حاجى کەلرەلەکانى لە مالهە کە کۆکردەو و کاتيک ئەوئي بەجى ھيشت ئەم دوعايەيى کرد و وتى: "زۆر سوپاس و ستايش بۆ ئەو خوايەي کە منى کردە کۆيلە و دواتریش نازادى کردم."

جه ژنانه

خاله بارام له بهر دهم په نجه رهي ژووري نانخواردنه كهياندا سهری كز كړدېوو و به بيژار ييه وه دهير وانيه شه قامه كه. ده ييني وا نهو خه لكه له بازار پوه به ده ستي پر ده گه پينه وه و هه موو جلي تازه و پيلاو و كه رسته ي جه ژنيان بو مال و مندا له كانيان كړيوه و نه ميس هيجي پي نه كړدراوه. كه هاوسه رده كي خاله بارامي بهم شيويه ييني، به ينده نكيه وه چوه تهنستي و پي وت:

- پياو كه نهو خيره وا بيژاري، بير له چي ده كه يته وه؟

خاله بارام ميس چي له دلدا بوو هه مووي بو هاوسه رده كي هه لړشت.

وتي وا سبه يني جه ژنه و دوو فلسمان پي نيه بچين جلي جه ژن بو مندا له كان بكرين و جه ژنانه يان بده يني. هاوسه رده كي بيړو كه يه كي باشي بو هات و پي وت:

- كه واته توش هه سته بچو بولاي خليفه و باسي حالمانی بو بكه. دلنيام له وي هاو كاريمان ده كات.

خاله بارام به ناچاري له مال چوه دهر وه و خوي گهيانده مالي خليفه. كه گه يشته نه وي و باسي حالي خوي و خيژانه كي بو كړد، نه و ميس كيسه يه ك پاره ي نالتووني دايه. خاله بارام له خوشياندا خهريك بوو بال بگريت. به دلخوشييه وه گه رايه وه بو ماله وه و له و كاته دا كه خهريك بوو بچيته ژوره وه، هاوپريه كي هات

بۆلای و سەرى دانەواند و وتى:

- بارام خۆت دەزانى وا بەياني جەژنە! باوەرپكە يەك عانە چيە
پىم نىيە خواردنى جەژن بۆ منالەكانم بكم. هاتووم بۆلات شتەك
پارەت بە قەرز لىوەرېگرم ئەگەر لاتىيت.

ئەويش دەستى كرد بە گىرفانىدا و بى ئەوئى بىر لە هيچ
بكاتەوە كيسە ئالتوونەكەى داىە.

- فەرموو بچۆ بەم پارەيە دلى مندالەكانت خۆش بكە.

هاورپكەشى بەدلخۆشەيەكى زۆرەوە كيسەكەى لى وەرگرت و پىي
بازارى گرتەبەر. دەيوست بەر لەوئى درەنگ بكات شتومەكەكانى
بكرىت و بگەرپتەوە لای مال و مندالەكەى. لەوكاتەدا كە بە
كۆلانىكدا تىدەپەرى هاورپكەى خۆشەويستى خۆى بىنى. ديار
بوو خەمبار و يىتاقەت بوو، سەرى دانەواند و داواى يارمەتى لى
كرد. دياربوو ئەويش پارەى پى نەبوو شتى جەژن بۆ منالەكانى
بكرىت. هاورپكەشى بى بىركردنەوە دەستى كرد بە گىرفانىدا و
بى ئەوئى كيسەكە بكاتەوە و يەك دىنارى لى دەربىنىت، پىشكەشى
هاورپكەى كرد.

خالە بارام هاتەوە بۆ مالەوە و هەموو بەسەرھاتەكەى بۆ
خىزانەكەى گىرپايەوە. ئەويش پىي وت كە بچىت بۆلای نزيكترين
هاورپى كە ناوى نەژاد بوو. خالە باراميش بە نيازى ئەوئى برە
پارەيەك لای هاورپكەى بە قەرز وەرېگرت و جەژنى پى بكەنەوە،
بەرەو مالى نەژادى هاورپى كەوتە رى. كە گەيشتە مالىان، لە
دەرگای دا و نەژاد دەرگای بۆ كردهو. بارام نەيوست بچىتە
ژوورەوە و ھەر بەپىوە مەبەستى سەردانەكەى ڤوونكردهو.

- وا جەژنە و پىويستم بە برىك پارەيە جلوبەرگى جەژنى پىبكم

بۇ مىندالەكانم. ئەگەر لات يىت كەمىك پارەم بەقەر زى بدەيتى .
نەژاد رۇيشتە ژورەو و كە گەرايەو كىسەيەكى لە گەل خۇيدا
هيننا و وتى:

- فەرموو، نەم كىسەيە پرە لەپارە. ھەمووى بۇ تۆ. نۆشى
گىانتان يىت.

خالە بارام بە دلخۇشەيەو گەرايەو مالەو. كە لە گەل
خىزانە كەيدا كىسە كەيان كردهو زۆر سەريان سۇرما.

چونكە ئەمە ھەمان ئەو كىسەيە بوو كە خەلىفە پىنى دابوون.
ئەم پرە پارەيە لە نيوان ئەم سى برادەرە خۇشەويستەدا دەستاو دەستى
كرد و ھاتەو لاي خاوەنى يەكەمى.

خەلىفە كاتىك ئەمەي يىست، ھەر سى ھاوړىكەي بانگكرد
بۇلاي خۇي و پىنى وتن:

- مەن يەكەمجار نەو كىسەيەم دابوو بە بارام، بەلام ئەو خۇبەختانە
چوو بەدەم كىشەي ھاوړىكەيەو. ئىتر بەم شىوئە كىسە پارەكە لە
نيوان خۇتاندا ئەم دەست و ئەو دەستى پى كرا. تا گەيشتەو لاي
بارام. بەراستى زۆر دلخۇش بووم بەم گىيانى ھاوکارىيەي وا لە
نيوانتاندا رەگى داکوتاو. ئەو پرېارمدا يەكى كىسەيەك پارەش
بدەم بەو دوو ھاوړىيەي تەرت. ئىتر بەمجوړە خەلىفە لە رۇژى
پىرۇژى عەرەفەدا دلى ئەو كۆمەلە خىزانەي خۇش كرد و ئەوانىش
وەك ھەموو خەلكى شارەكە لە دلخۇشى و كامەرانىدا جەژنيان
كردەو.

خاوينترين

چەند كەسك لە گەل بانگى شيواندا خويان كرد بەناو كۆلانەكانى شارددا. ئەو ئەسپ سوارەى لەپيش ئەوانى ترەو دەپوشت، بانگى كرده هاوپىكانى و پىي وتن:

- برادەران ليرەو دەپوین. نيتەر ئەسپەكەى بەرەو دیوێخانى سەر تەپۆلكە بەرزەكە تاودا و دەیانویست هەرچى زووترە ماندوویتیيان بپەیتەو.

ئەو شوێنى بۆى دەپوشتن مالى زانای گەورەى شار، مستەفا ئەفەندى بوو. هەر لەبەردەرگاى مالهەدا يەكێك هات و بەخیرھاتنىكى گەرمى لىكردن. كاتىك میوانەكان لە ئەسپەكانیان دابەزین و فەرموویان لىكرايە ژوورەو، خەلكەكەى لە دیوێخان بوون، لە حەوزى ناو باخچەكە خەرىكى دەستنیژ هەلگرتن بوون. مالى زانای گەورە ئەوەندە قەرەبالغ بوو كە هەمیشە لەبەر میوان و خويندكارەكانى جەمى دەهات.

مستەفا ئەفەندى دەستنیژی هەلگرت و بەخیرھاتنىكى گەرم و گورپى میوانەكانى كرد. هەرۆھا ژۆر دلخۆش بوو بە بینینی ئەو چەند هاوپی خوشەویستەى كە دەمىك بوو تامەزرۆى بینینیان بوو.

ئىتر باۋەشى پىدا كىردن و فەرمۇى لىكىردنە لای سەرۋە و وتى:

- نىمەش بە نىازبۇيىن بۇ نوئز پراۋەستىن. خۇ برىستانە؟ ئىتر
 ھەر خۇشى ۋەلامى دايەۋە و وتى جا تخوا پرسىيارى وا لە مىوان
 كراۋە. ئىنجا مەمەدى خۇندكارى بانگىرد و پىي وت:

- خىرا كاورىك سەربىرن، مىوانەكانمان لە شوئىنى دوورەۋە
 ھاتوون.

دوای نوئزى شىۋان، كاورىان سەربىرى و خىستانە ناۋ مەنچەل
 و جىيانەشت بەشىنەبى بىكولت. لەۋلاشەۋە خىزا نانى گەرم و
 تازەيان سازكرد و لە ژوورى مىوانەكەشدا سفرەيەكى دوور و درىزيان
 پاخت.

كەمىك دوای ئەۋەى دەستيانكرد بە نان خواردن، كاك مستەفا
 خۇشەۋىستىرىن خۇندكارى خۇى كە مەمەد بوو، بانگىرد و
 پىي وت:

- ئادەى كورپى خۇم بېچۇ دوو خاۋىنتىرىن شوئىنى ئەم كاۋرەم بۇ
 سووركەرەۋە بۇم بىنە.

ئىتر مىوانەكان بەدەم نانخواردنەۋە دەمەتەقىيەكى خۇشيان كىرد.
 دوای نىو كاترەمىر مەمەد زمان و دلى ئازەلەكەى لە تاۋەيەكدا
 سور كىرەۋەۋە و ھىناى. مەمەد گۆشتەكەى ۋەكو دەنوكى كەو
 سور كىرەۋەۋە بەسەر مىوانەكاندا گىپراى.

مۇستەفا ئەفەندى وتى:

- دەك دەست خۇش بىت. پىك ئەو شۇنەت ھىناۋە كە من
 دەمۇست.

بەلام ئەو مىوانانەى لەۋى ئامادەبۇون ھىچ لەمە تىنە گەشتىن.

بۆ رۆژى دووھم دوو كاوپى تریان سەرپرې بۆ میوانه كان و
مەنجهل خرايه سەر و خواردن پېگەشت.

دووباره له ژوورى میوانه كه سفرهیان راخست و همەوان بۆ
نانخواردن هاتنه پېشهوه. بههه مان شیوهى جارى پېشو، مستهفا
نهفەندى محەمەدى بانگکردهوه و پىوت:

- دوو پىستىرین شوتى كاوپه كه مان بۆ سوورکه رهوه و بۆ مان
پینه.

محەمەد به رېژهه له سالۆنه كه چووه دهرهوه و دووباره له
تاویه کدا زمان و دلې كاوپه كهى هینایهوه.

مستهفا نهفەندى:

- نافەرىن محەمەد نه مەشیانت زانى. میوانه خوشه و یسته کانم
له راستیدا پىستىرین و پاکترین نه دىامى له شى مروڤ و ناژهل
زمان و دلپهتى. دهیت مروڤ به گفتم و قسهى چاک و باش
زمانى به پاکی رابگریت. ههروهه دهیت دلپهتى به رامبه ر خواى
گهوره بکاتهوه بۆ نهوهى نهو هه موو جوانى و چاکیه برژینه ناو
دلپهوه.

بهم جوړه میوانه كان ته و او له مەبهستى مستهفا نهفەندى
تېگەشتن و له سەر نه م پەند و ناموژگارییه جوانهى دهستخوشتیان
لێکرد.

هه‌وایی که له شیردهکه

له‌ناو بازاردا پیاوێك به‌خێرای هه‌نگاوی ده‌نا و به‌ دواي
حه‌زهرتی موسادا ده‌گه‌را. به‌ر له‌وه‌ی بگاته بازار ژنیکی پیری
بینی و هه‌وایی هه‌زهرتی موسای لی پرسی. نه‌ویش پینی وت که
وا له‌ که‌نار پرووباره‌که‌دایه. پیاوه‌که‌ به‌ره‌و ناویشانه‌که‌ رویشته، که
گه‌یشته نه‌وی هه‌زهرتی موسای دۆزییه‌وه و پینی وت:

- نه‌ی موسا ده‌مه‌وێت له‌ زمانی گیانداران تی‌بگه‌م، دوعام بۆ
بکه‌ به‌لکو خوای گه‌وره‌ نه‌و داواکارییه‌م لی قبول بکات.

هه‌زهرتی موسا (خوا لی رازیبی‌ت) فهرمووی:

- زانینی هه‌موو شتی‌ک باش نییه. له‌وانه‌یه‌ نه‌مه‌ زیانت پی
بگه‌یه‌نی‌ت. من پیم باشه‌ واز له‌م داواکارییه‌ت به‌ی‌نی‌ت. به‌لام
هه‌رچه‌نده‌ هه‌زهرتی موسا هه‌ولێ له‌ گه‌لدا و ناگاداری کرده‌وه
که‌چی پیاوه‌که‌ له‌ داواکارییه‌که‌ی پاشگه‌ز نه‌بووه‌وه. نه‌ویش دلێ
پیاوه‌که‌ی خۆشکرد و وتی:

- باشه‌ دوعات بۆ ده‌که‌م.

هه‌فته‌یه‌ک به‌سه‌ر نه‌مه‌دا تی‌به‌ری بوو. رۆژێکیان پیاوه‌که‌ خه‌ریک
بوو له‌ماله‌وه‌ بیته‌ ده‌روه‌ه، هه‌زهرتی موسا هات بۆلای و پینی وت:

- خوای گه‌وره‌ داخوازیه‌که‌تی هه‌ناوته‌ جی و له‌م‌رۆ به‌دواوه
ده‌توانیت له‌ زمانی هه‌موو گیانداران تی‌بگه‌یت. له‌ گه‌ل نه‌وه‌شدا
ناگاداری کرده‌وه که‌ باوه‌ر به‌ هه‌موو قسه‌یه‌ک نه‌کات و ره‌نگه‌ نه‌مه
کاریکی مه‌ترسیدار بی‌ت.

پیاوه‌که‌ گوێدریژ و گاکه‌ی برد بۆ کیلگه‌ و مریشک و سه‌گه‌

برسییه کەشی، کە یەك هەفتەى ڕەبەق بوو هیچیان نەخواردبوو لە مالهۆه مانهوه.

- سەگەكە وتى حالى من چى بەسەر دىت. باشە تاكەى نەم خاوهنەى من خواردنم ناداتى.

كەلەشیرەكەش بالەكانى ڕاوهشاند و ئەو ناوەى كرد بە تەپۆتۆز و چەند دەنگە گەنمىكى دۆزییەوه و خواردى، پاشان وتى:

- هیچ خەم مەخۆ سەگى هاوڕىم. كەمىك سەبرت هەبىت تەماشاش ئەوەتا خۆى گەورە لەم خۆلەوه بژىویم بۆ دەنیرىت.

پیاوهكە تا نزىكى ئىواره كاری كرد و گەراپەوه مالهۆه. دواتر ناژەلەكانى كردە گەورەكەیانەوه. پاشان لەلایەكەوه ئالىكى دەدا بە گياندارەكان و لەلایەكىشەوه گوێى بۆ قسەكانیان شلكردبوو.

گاكە بە دەم خواردنى ئالىكەكەى بەردەمىهوه وتى:

- نەى گۆندریژى هاوڕىم نەمە كەى حالە من هەموو رۆژىك تا ئىواره كاردەكەم و هیچ پشوش نادەم. تۆش تەنها شت دەگوازیتهوه و تەواو. پاشان بۆخۆت تا ئىواره لەژێر سىبەردا دەحەوێتەوه. منیش ئەوەى دەیخۆم لە لوتمەوه دەیهێننەوه دەرەوه.

وەك ئەوەى بەس نەبىت، تا ئىواره زەویم پى دەكىلن، كەچى لە گەل ئەوەشدا تا لە كىلگەكە دىینەوه بەشى من كوتەك خواردنە. گۆندریژەكەش دلى داپەوه و چەند نامۆژگارییهكى فیلبازانەى كرد:

- جا شت هەیه لەوه ناسانتەر؟ ئەو ئالىكەى بۆت دادەنن مەيخۆ و هەر كە رۆژیش بووهوه خۆت بكە بە نەخۆش، ئاوا بۆخۆت لە كارکردن پزگارت دەبىت.

گاگە قسەکانی گویندريژەکەى بەدل بوو. بۆيە لەخۆشياندا دەم و چاوى گەشايەوه و ھەر بىرى ئاليك خواردنيشى نەما. پاشان بە گویندريژەکەى وت:

- راست دەکەيت. باشە بۆچى تا ئىستا خۆم بىرم لەمە نەکردبوو. ئىتر ھەر لەويدا خۆى تەختى زەوى کرد و ئاليکەکەشى بۆ گویندريژەکە جیھيشت.

پياوھەش بە پیکەنينەوه گەورەکەى جیھيشت و چووھ مالمەوه و لەبەرخۆيەوه وتى ئەى گویندريژى ساختەچى شەرتبى پیت نیشان بەدەم.

بۆ رۆژى دواتر پياوھەکە لەگەل مەلا بانگداندا چووھ گەورەکە گاگە بەريت بۆ جووت. کەچى گاگە لە شويىنى خۆى نقەى نەکرد. مەلقوتەيەکى کرد و وا خۆى پيشاندا کە نەخۆشبيت. بۆيە ھەر نرکە و ئالەى بوو، خوا خواى بوو نەخۆش دەرکەويت. پياوھەکە ھىچى نەوت و نەم جارەيان گویندريژەکەى برد و کيئگەکەى بەو کيئلا. گویندريژەش ھەتا ئىوارە نەم گاسنەى بەدواى خويدا راکيشا. ئىتر پاش ماندوو بوونيکى زۆر گەرايەوه گەورەکەى. زۆر پەشيمان بوو لەو بىرۆکەيەى بە گاگەى وتبوو. ئىوارە کاتيک خاوەنەکەيان ئاليکى بۆ ئامادە دەکردن. گاگە ھەر لە شويىنى خۆيەوه و بە پالکەوتنەوه لە گویندريژى ھاوړى پەرسى:

- نەمڕۆ ھالەت چۆن بوو، خۆش بوو؟

گویندريژەکە تەواو شەکەت ببوو و ھيژى لە بەر برابوو.

- بەدەم کا جوينەوه بە مەلچەمەلچ وتى قابيلە چۆن بووم، پشتم شکا. ھەتا بانگى ئىوارە خەريکى زەوى کيئان بووم. ئىتر گاگەى ترساند و وتى:

- ئەو ھەر لەبەر خاترى برادەرايە تيمان پىت دەلېم، ئەگەر وا بەردەوامىيەت لەو ھى خۆت نەخۆش بخەيت، ئەوا خاوەنەكەمان لە بەيانی زووتر نىيە دەتبات دەتفرۆشى.

گاگە ھەر نەو ھەندەى گۆڤى لە وشەى فرۆشتن بوو، زەندەقى چو و ھەكو گۆڤى ساغ بۆى ھەستايە سەرپى و وتى:

- كورە بۆخاترى خوا شتى وانەلئى!

- نەمەرۆ خەلكى گوندەكە ھاتن سەركيان لە كىلگەكەى ئىمە دا، ئىتر كە بينىيان وا من لەبرى تۆ خەرىكى جووتم، ھەوالى تۆيان پرسی. خاوەنەكەشمان وتى كاگە باوەرتان بى ئەم گايە ھەر لە ئەو ھەو ھەمەل و تەو ھەل بوو، گەر وا بېرات بى سى و دوو دەيفرۆشم بە قەسابەكە.

لەم نۆو ھەندەشدا كەلەشیرەكە كە لە شوئىكى بەرزدا لى دانىشتبوو و بالەكانى فەكر دەبوو، بانگى كەردە گاگە و ويستى شتىكى پى بلىت. ئىتر كارى خاوەنەكەشيان لەسەرو ھەندى تەواو بووندا بوو. بەلام كە گۆڤى لە قسەكانى كەلەشیرەكە بوو خۆى لە پشتى دەرگاگەو ھە شاردەو گۆڤى بۆ قسەكانيان ھەلخست.

- ئەى گای ھاوړىم خاوەنەكەمان ناتفرۆشیت چونكە تۆ سبەى ئىوارە دەمریت. چى بكەين ھەر ئەمەندەت لە چارە نووسرابوو. دواتر پۆشە لاى سەگەكە و چپاندى بە گۆڤى ئەمیشدا و پى و ت مزگىتيەكى خۆشیم پىيە بۆت بەلام دەبیت ئارام بگريت، ھەر كە گاگە مرد تۆش بىكە بە پۆڤى خۆت و تىر گۆشتى بېراو بخۆ.

خاوەن مالهەكە زۆر دل خۆش بوو بە بىستنى ئەم قسانە. ئىنجا ھەردوو دەستى دەھىنا بەيەكدا و دەيووت بەراستى چاكەم كرد خۆم فېرى زمانى نازەلان كرد، ئەگىنا زيانىكى گەورەم لىدەكەوت.

ھەر كە پوژ بوو ۋە پياۋەكە گاكەي برد و لە بازار فرۆشتى . بەم
 جۆرە لەم زيانەش پزگارى بوو . نىتر ديسان تاۋە كو نىۋارە زەويىيەكەي
 بە گوڭدريژەكە كىلا . كە ھاتنەۋە بو مالمەۋە لە باخچەكەدا گەيشتن
 بە كەلەشپىر و سەگەكە . جا كاتىك نەم بارەكانى لە گوڭدريژەكە
 دادەگرت گوڭى لى بوو سەگەكە خۆي لە كەلەشپىرەكە تورپەكردوۋە
 و دەلىت :

- تۆ درۆت لەگەل كردم . تۆ نەتوت بوخۆت تىر گوشت

دهخۆیت؟ نهوه باشه دیسان خه‌ریکه له برساندا ده‌مرم. که‌له‌شیره‌که
باله‌کانی راوه‌شاند و به‌سه‌گی هاو‌پیی وت:

- یه‌ک ده‌نک خه‌مت نه‌ییت! کاکم گاکه‌ی فروشت وای زانی
قوتاری ده‌ییت. به‌لام سبه‌ینی کۆیله‌که‌ی ده‌مریت و له‌خیری نه‌و
خواردن بۆ میوانه‌کان ناماده‌ ده‌کات و تۆش ده‌حه‌سیته‌وه و سکت
تیر ده‌که‌یت.

سه‌گه‌کش به‌ناسته‌نگ له‌جیگه‌که‌ی خۆی هه‌ستایه‌وه و

تەماشایەکی خواوەنەکی کرد کە خەریک بوو دەچوووە گەورەکەووە و
وتی:

- کورە نەووە بەراستە؟ کەواتە بەقسە ی تۆبێ سبەینی سکەم
تێر دەکەم؟

کەلەشێرەکە وتی کاکە هیچ خەمت نەیت و لێیدا و روشت
بەلای کاریوەوە. سەگە برسیش لە ژێر درەختەکەدا خۆیدا بە زەویدا.
پیاووەکە هەر کە گوێی لەمانە بوو لەبەر خۆیەووە وردە پێکەنینکی
کرد و لەگەڵ یەکەم تیشکی خۆردا کۆیلەکی برد بۆ بازار و
فرۆشتی.

نەمجارەشیان توانی خۆی لە زیانی کۆیلە مردنەکی رزگار
بکات. بەلام کە نیواری گەراپاوەوە هەر خەیاڵی لای کەلەشێرەکە بوو،
ناخۆچ هەواڵیکی تازە ی لێووە بیستی. سەگە برسیش بە درێزایی
نەو رۆژە هەرچی کۆچە و کۆلان بوو گەراپووە شتێک ببینیئەووە
سکی خۆی پێ تێر بکات. بەلام بە چەند پارچەیکە نانی وشک
برسیئییەکی لانهچوو بوو و سکی هەر قۆرە ی دەهات.

سەگەکە خۆی گەیانده لای کەلەشێرەکەو وتی:

- نەووە تۆ دەزانی چەند رۆژە درۆم لەگەڵ دەکەیت و بەلێنی
خواردنم پێ دەدەیت، کەچی هیچیش دیار نییه!

کەلەشێرەکە بالی راوێشانده و دەستی کرد بە خوێندن. کە لە قوقە
قوق بوووە بە سەگەکی وت:

- من درۆ ناکەم. کاکە گیان گەر وتبیتم تێر نان دەخۆیت ئەوا
دەلیابە دەخۆیت. خواوەنەکەمان بە فرۆشتنی گا و کۆیلەکی
لە زەرەر و زیان رزگاری بوو، بەلام سبەینی خۆی دەمریت.

تۆ پەلەمەكە دەعوەتە گەورەكە سبەينى يە. بە مەنجهلى گەورە
گەورە خواردن لى دەنرېت. لىدە بوخوت نەوئەندە بخوت تا مانگىكىش
برىستىت بەخەيالدا نەيەت.

كاكى خاوەن مال بە بىستنى ئەم قسانە ئەژنۆى شكا. ئەو دوو
جارەى پېشوو بە فرۆشتنى گا و كۆيلەكەى توانى خۆى رزگار
بكات، بەلام ئەمجارەيان چى لەدەست دەهات؟ بەهەناسە برکى
خۆى گەيانده لاى حەزرىتى موسا و بە پەژارەيەكى زۆرەو هەموو
بەسەرھاتەكەى بو گىرپايەو و كەوتە تىكاردن لى و وتى:

- تىكات لىدەكەم يارمەتىم بدە! رزگارم بكە، ئەگىنا دەرمم.

حەزرىتى موساش فەرموى:

- ئەى لە سەرەتاو پىم نەوتىت گوى بە هەموو ئەو قسانە
مەدە كە دەيانبىستىت؟ ئەگەر گاكەت نەفرۆشتايە ئەوا مردار
دەبوو و بەوجۆرە بەلايەكت لەسەر خوت لادەدا. بەلام تۆ واتزانى
بەفرۆشتنى گا جووتەكە لە بەلا رزگارە دەيت. كەچى دواتر
چويت كۆيلەكەشت فرۆشت و زەرەرت لە خەلكى تىرشدا. ئەمەيە
ناكام و دەرەنجامى ئەو كەسانەى تەنھا لە بىرى خوياندان و كەسى
تريان بىرناكەوتتەو.

مار و لیبوردی

گۆران کیلۆیک گوشتی نەرمە ی جوانی لی کردووە و دای بە کپیاریکە و پارەکەشی خستە دەغیلەکیەووە. دواتر تەماشەیکە گۆزەرەکی کرد، بینی واکۆرەکی لەو ناوە نەماوە. بەرکۆشەکی دانا و بە دیوارەکەدا هەلی واسی. قەرچە ی نیوەرۆ بوو، خۆر لە ناوڕاستی ناسماندا بوو. شارۆچکەکە لە تاو گەرمای بەتینی خۆرەکە هەروەک مەنجەل دەکۆلا. نینجا چوو بەردەم بەلۆعە ی دوکانەکیی و تا نەم دەم و چاوی شۆرد و خۆی فینک کردووە، کۆرەکەشی هاتەو. پاشان دوکانەکی بەسەردا جێهێشت و خۆی رۆیشتەووە بۆ مالهووە.

مالهکیان زۆر دوور نەبوو، بەلام بۆ ئەوێ کەمێک زووتر بگاتەووە مالهووە، بریاریدا لە قەدبەرەکەو بەگەریتەووە. نیتەر خۆی کرد بە توولە رینگاکەدا و گەیشته سەر قەبرانەکی لای مالی خویان. لەوێ لە ژێر سینبەری چناریکی زۆر گەورەدا کە لق و پۆپەکانی نەو ناوەیان داگیر کردبوو، دانیشته و دەستی بەرز کردووە و فاتیحەیکە بۆ مردوووەکانی گۆرستانەکە نارد.

فاتیحەکی خویند و ویستی هەستیت، کەچی کەمێک لەولایەووە مارێک کە لەسەر بەردێک درێژ ببوو سەرنجی وەستا گۆرانی راکیشا. ئەویش بە ترس و لەرزیکەووە یەک دوو هەنگاو کشایە دواوە. مارە ی داماو تەنانەت هەوسەلی ئەوەشی نەبوو لە جێی خۆی بجوڵیتەووە و لە ژێر گەرمای ئەو خۆرەدا دەمی بۆ چۆرە ئاویک داچەقاندبوو و خەریک بوو لە تینوئیتیدا دەخنکا.

وەستا گۆرانی قەساب کە زانی مارەکە تینوئیتە ی فسکە

فسكى ئاويەتى، كۈن بە كۈنى ئەو ئاۋە بەدۋاى جامىك ئاۋدا گەرا.
 دۋاى ئەو ھەموو گەرا ئەيەك چۆرە ئاۋ چىيە دەستى نەكەوت.
 لەكۈتۈ ھاتبۇ ھەر لەۋىشەۋە گەرايەۋە. ھەر كە گەيشتە لای
 چاخانەكەى مام بارام، خىرا جامىك ئاۋى پىر كىرد و لەگەل خۆى
 بىردى. ئەۋەندە پەلەى بوو زوو بىگاتە ماردەكە و ئاۋى بداتى، چىن
 چىن ئارق بە ئاۋچەۋانىدا دەھاتە خوارەۋە و گۈيىشى نەدەدایە.
 ماردەكە نەيتۈانىبوو يەك بىست لە شۈيىنى خۆى بىجۈلۈى. ۋەستا
 گۆرانىش جامە ئاۋەكەى خىستە بەردەمى و ماردەش بە ھەزار
 حال مىلى شۆپ كىردەۋە بۇ ئاۋ جامە ئاۋەكە و ئەۋەندەى خوارەۋە
 تا تىنۈيىتى شكا. كە ماردەكە ئاۋەكەى دەخوارەۋە ۋەستا گۆران
 ھەناسەيەكى ھەلگىشا و دلخۇش بوو بەۋەى لە پۇژىكى ئاۋا
 گەرمدا تۈانىۋىيەتى يارمەتى بەستەزمانىك بدات. ئىتر بى ئەۋەى
 ماردەكە زىاتىر بىزار بىكات، مىلى پىنگەى گىرتەبەر و پۇيىشت. بەلام
 يەك دوو جار ھەر ئاۋىرى دايەۋە بۇ ماردەكە و دىاربوو تۈزىك ھىزى
 بەبەردا ھاتبۇۋەۋە و بە پۈۋانىنەكانى دەستخۇشى لە ۋەستا گۆران
 دەكرد.

ئىتر پاش ئەۋەى نانى نىۋەپۇى خوارد و كەمىك پالى دايەۋە،
 بىريارىدا لە ھەمان ئەو پىيەۋە بىگەپىتەۋە بۇ سەركارەكەى كە
 ماردەكەى لى بىنىبوو. ۋەستا گۆران ھەنگاۋەكانى خىراتر كىرد.
 كە گەيشتە ئەۋى بىنى ۋا ماردەكە لە ژىر سىبەرى دار چىنارە
 قەشەنگەكەدا ۋەستاۋە و چاۋەپىنى نەم دەكات.

- ئاى خوايەگىان ئەۋە مىن چى دەبىنىم؟

ماردەكە چۈۋە سەر تاشە بەردىك و ئەو پارچە ئالتۇنەى بە
 دەمىيەۋە گىرتىبو لەبەردەم ۋەستا گۆراندا دايىنا.

وہستا گۆزانی قەساب باوەڕی بە چاوەکانی خۆی نەکرد،
نالتونەکەى هەلگرت و سەیرىكى کرد تا بزائیت راستەقینەىە یاخود
نا. بەلێ خۆى بوو، نالتوون دەرچوو. ئیتر دەستى بەرزکردووە و
وتى: "خوايە گيان زۆر سوپاست دەکەم. بەم پارچە نالتونە هەموو
قەرزەکانم دەدەمەو. زۆر سوپاس بۆ تۆش ماری هاوڕێم." پاشان
گەراپەوێ بە دوکانەکەى.

پوژى دواتر گۆران بە دەنگى بانگى بەيانى بەخەبەر هات.
هیشتا دنیا تاريك بوو. بەلام شەبای بەيانىيان گەلاى درەختەکانى
بەهێواشى دەلەراندووە و فینکىيەکىشى بەو ناو بەخشى بوو. پاش
نوێژ جاميک شيرى پى کرد و بە کورەکەى وت:

- پۆلە گيان ئەوێ من پویشتم، تۆش درەنگ مەکەو، کە هاتیت
کاوپرەکە لە گەل خۆتدا بەهینیت، بىرت نەچیت.

کاتیک گۆران بە پىگادا دەپویشت بىرى لەوێ دەکردووە دىوت
تۆ بلیت جارىکى تر مارەکە بىنمەو. چونکە ببوون بە هاوڕێى
یەک و دىوست درێژە بەم دۆستایەتییەیان بدات.

لەو کاتەدا کە خۆر لە نیوان گەلاى دار چنارەکانەوێ خۆى
نمایش دەکرد، شارۆچکەکە بە تەواوەتى پووناک بوووە و گۆرانیش
گەیشتە بەردەم دار چنارەکە. تەماشایەکى سەر بەردەکەى کرد بىنى
وا مارەکە لەوێیە. ئەمیش بە بىنىنى زۆر دلخۆش بوو. شیرەکەى
بۆ جیھێشت و چوووە سەر کارەکەى. دىسان لای نیوهرۆوێ کە دنیا
گەرمى کرد خۆى کۆکردووە و بە پەلە بەرەو رێى گۆرستانەکە
کەوتە رێ. هەر کە گەیشتە بەردەم دار چنارەکە بىنى وا مارەکە
چاوەڕێى دەکات و پارچە نالتونىکىشى بەدەمەوێیە.

بەبىنى ئەمە خەرىک بوو لە خۆشیاندا بال بگرت. مارەکە

ئاۋەكەي خواردەۋە و كاكي قەسابىش پارچە ئالتۇنى خۆي ۋەرگرت
و پۇيشتەۋە بۇ مائەۋە.

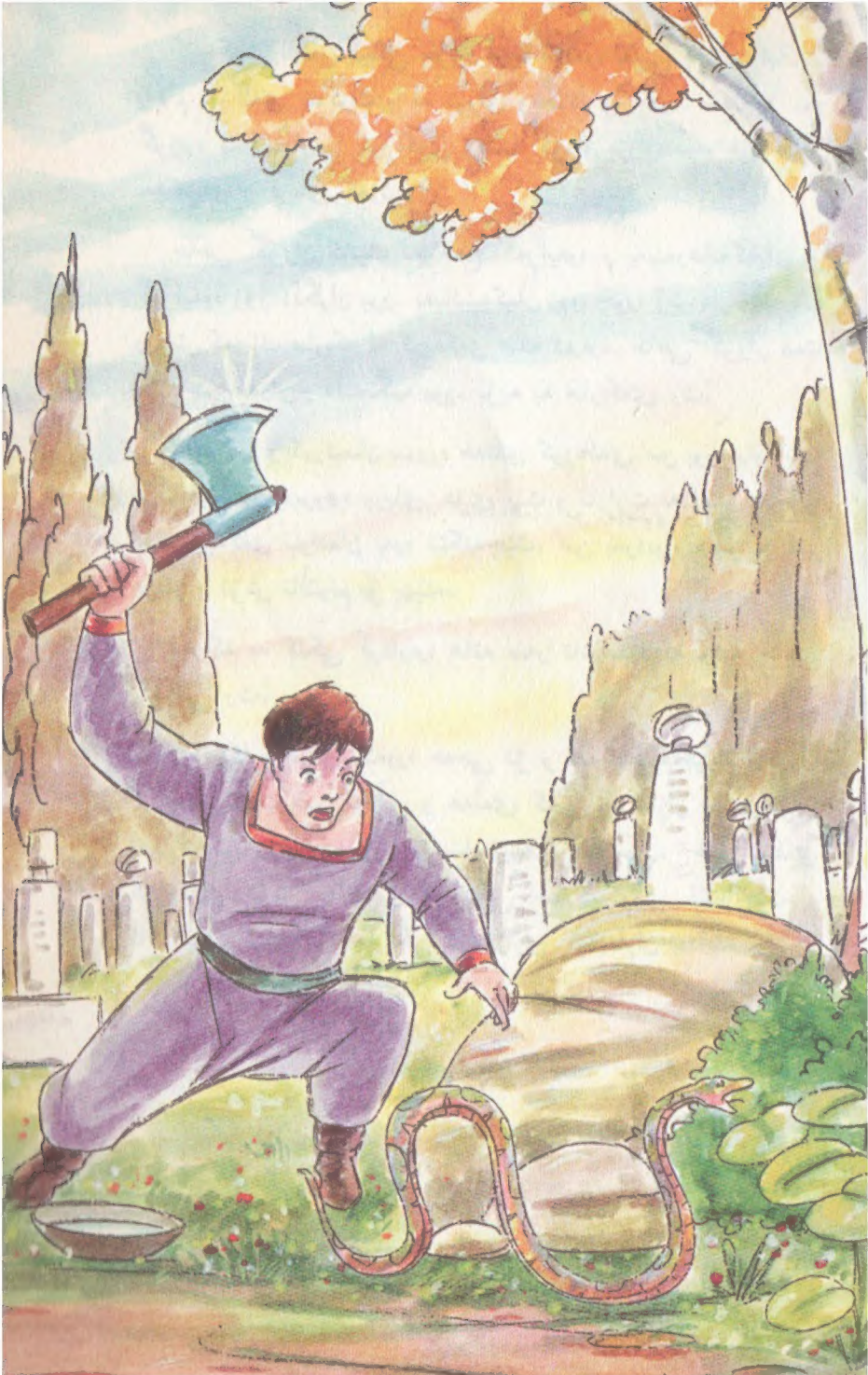
لەم پۇژە بەدۋاۋە دۇستايەتتەيەكەيان بەردەۋام بوو. ئىتر ئەۋەندەي
نەبرد ۋەستا گۇرانى قەساب بوو بەيەككە لەدەۋلەمەندە ديارەكانى
شارۋچكەكە. كاتىك ۋەرزى حەج ھاتە پىشەۋە بىرارىدا بچىت بۇ بە
جىھانانى فەريزەي حەج. ئىتر لەسەرۋەندى پۇيشتىدا كۈرەكەي
بانگكرد و ھەموو بەسەرھاتەكەي ئىۋان خۆي و مارەكەي بۇ
گىپرايەۋە.

لەكۇتابى قەسەكانىشىدا پىي ۋت:

- كۈرى شىرىنم بەيانىان شىرەكەي بۇ دابىي و نىۋەرۋانىش
ئالتۇنەكەي لىۋەرگەرە. بەلام زۇر ورياي خۇت بە.

لەپاش پۇشتىنى گۇران بۇ حەج، كۈرەكەشى ۋەك باۋكى
بەردەۋام بوو لەشىر بىردن بۇ مارەكە. بەلام پۇژىكىان لەم كارە زۇر
ماندوو بوو ۋوتى: "ۋا باشتەر لەبرى ئەۋەي ھەموو پۇژىك شىرى
بۇ بەيىنم، بچم دۋاي بىكەوم بزانم ئەم ئالتۇنە لەكۈي دەھىنىت،
مىنىش دەچم ھەموۋى دەبەم و لەم ماندووۋبوۋنەش پزگارم دەيىت."

بۇ پۇژى دۋاتر كۈرە شىرەكەي دانا و لەپشتى درەختەكانەۋە
خۆي حەشاردا. مارەكەش شىرەكەي خواردەۋە و خۆي كۈرەۋە بەناۋ
تاشە بەردەكاندا و پاش كەمىك پارچە ئالتۇنىكى لەگەل خۆي
ھىنا و گەپرايەۋە. يەكسەر كۈرەكەي ۋەستا گۇرانىش بەتەۋر كەۋتە
سەرۋىژەي مارەي داماو. مارەكە نەيدەزانى ئەم كۈرە بۇ ۋا دەكات.
خىرا خۆي كۈرە بەناۋ كۈنەكەيدا بەلام تەۋرەكە بەر كلكى كەۋت
ۋ قرتاندى. داماو لەتاۋ نازارى كلكى ھاتەۋە دەرۋە و داي بە
كۈرەكەۋە ۋ ژەھراۋى كۈرە.

كۆپرەكەش لەتاو گيانى خۆى ھەتا مالىھە بەپىي پەتى رايكرد.
بەلام بەرگەى نەگرت و لە نيوەى رېگادا بورايەو. خەلكى ئەو
گوزەرە كە بينيان وا كۆرەكەى وەستا گۆران بوراوەتەو، خېرا ھاتن
بەدەمىيەو و فرىاي كەوتن.

حاجى گۆران كاتىك لە حەج گەپايەو و بەسەرھاتەكەيان بۆ
گېرپايەو زۆر دلگران بوو. بەيانىيەكەيان زوو چوو ژیڤ دار چنارەكە
و پاش كەمىك مەرەكە لە كۆنەكەى ھاتە دەرەو. حاجى گۆران ھەتا
بىلى شەرمەزار و دلتنەنگ بوو. بۆيە بە مەرەكەى وت:

- لە كەم و كورتىمان ببورە خەتاي كۆرەكەى من بوو. باوەرپەكە
ئاگادارىشم كردبوو و رىاي خۆى يىت و ئازارت نەدات. بەلام با
دۆستايەكەى نىوانمان بەو تىكنەچىت. من بەردەوام دەبم لە شىر
ھىنان و تۆش ئالتونم بۆ بەيئە.

مەرەكە بە كلكى قرتاوەو ھاتە سەر تاشەبەردەكە و بە حاجى
گۆرانى وت:

- داواكارم خواى گەورە حەجى تۆ و سەرچەم حاجىيانى قبول
كردىت. نايت قين لەدلى و ھەلەى كەسكى نەزان بىيە ھۆى
لەبىركردنى ئەو ھەموو دۆستايەتيەى نىوانمان. خوا شىفای
كۆرەكەى تۆش بدات و كەسكى سەرکەوتوى لىدەرچىت و
ئاگادارى كەرەو كە جارىكى تر ئازارى گيانداران نەدات.

کورته چیرۆک - ۱ خه زینه‌ی شاراوه

له ژيانی ههر یه کێکماندا چه‌ندین چیرۆکی به‌پێز و
 په‌ندنامیز هه‌ن که کاریگه‌رییان له‌سه‌ر ژیا‌مان داناوه.
 ئه‌م کتێبه‌ی به‌رده‌ستان گو‌لچنێکی چه‌ندین کورته
 چیرۆکی ناوازه و پرواتیه.

چه‌پکیک له چیرۆکه‌کان: ئه‌و می‌رووله‌یه‌ی له ناو
 گو‌ینیه‌که‌دا بوو، ئه‌و گه‌نجه‌ی له پێناو دایک و باوک
 و مندا‌له‌کانیدا کاری ده‌کرد، ئه‌و پاشایه‌ی به‌دوای
 دلخۆشیدا ده‌گه‌را، ئه‌و پیاوه‌ی ده‌یویست فێری زمان
 نا‌ژه‌له‌کان بێت، قسه‌ی نابه‌جێ، هه‌ژار و ده‌وله‌مه‌ند،
 دووپشک و چه‌ندین کورته چیرۆکی تر.

نرخ ۳۰۰۰ دیناره